

בענין

פולמוס העופות

תשע"ז

על המדפים קונטרס פולמוס העופות מהמיייל עלין לשלוח 20 שח
לכתובות שבשער או לחשבון 321222 - 185 - 52

מאת

ישראל אשר שיינפלד

ירושלים עיה"ק תובב"א

על המדפים קונטרס פולמוס העופות מזהמייל עלין לשלוח 20 שח
לכתובות שבשער או לחשבון 321222 - 185 - 52

פולמוס העופות תשע"ז

א	מבוא
ז	פרק א עוף הפטם
ח	ערעור היחס של הקורניש
ט	שורש הערעור ובירור הדברים לאמיתם
יח	מסקנת הדברים לענין היחס
כג	פרק ב ערעור ההכלאות הכלאות העבר
כז	בענין הכלאות ההוה
לא	לסיים הנושא של הכלאות ההוה
לג	פרק ג חיפוש פתרון למצב
לד	הנידון: חיוב מסורת
לח	חשש הבראק"ל לתרנגול ברא
מא	ביצים של הבראק"ל
מב	הבראק"ל - מה עיקר ההיתר לאכילתו
מג	מסקנה דמילתא

נספחים

מה	זכרון דברים של הרב ציפער
	תשובה לתגובות על הקונטרס
	תשובה מת"ח אחד
	תמונות צבעוניות - עופות תרנגולי הבר

על המדפים קונטרס פולמוס העופות מזהמייל עלין לשלוח 20 שח
לכתובות שבשער או לחשבון 321222 - 185 - 52

בענין העופות שלהי קיץ תשע"ז

מבוא:

התרנגול בהלכה:

כ"ד עופות טמאים הם, ונמנו בתורה - ולעופות הטהורים אין מספר (חולין סג.). מיהו כתבו התוס' (חולין ס: ד"ה מה נשר) די"ל דכ"ד לאו דוקא אלא שמי שמכיר אותם, ידע להבין מהם שאר מינים הטמאים. ולפי"ז כתבו דיתכן שרוב העופות שבעולם טמאים. וכן כתב הרשב"א (סא.) לאו למימרא שאלו בלבד שפרט לך הכתוב יש, אלא לומר לך שהטמאין מועטין, ולפיכך מנה הכתוב בטמאין לומר שאלו וכיוצא בהן בלבד טמאין, עכ"ל.

ולענייננו ראוי לדעת שאע"פ שהתרנגול הוא העוף הנאכל כבר אלפי שנים כמבואר בחז"ל ובפוסקים, **מ"מ אין מין עוף התרנגול "סימן" לכשרות** - אדרבה מבואר בחז"ל שיש תרנגולים שהם ודאי טמאים ואסורים באיסור תורה כדלהלן, וכן התייחסו כל הפוסקים האחרונים בתשובותיהם לכל תרנגול משונה שאין לו מסורת, אע"פ שיהיה לו כל סימני טהרה, בלשון ספק טמא, ולא חומרא בעלמא.

תרנגול הבר:

בסוגיא דמחשבה מחיים אינה מחשבה (נדה נ:), רצה להוכיח מהא דתרנגולת דיבנה בעי מחשבה לאכילה כדי שיקבל טומאת אוכלים, והרי כל תרנגול מתגדל ע"י בעלים וכבר חשב עליה בעליה מחיים, אלמא מחיים לאו מחשבה היא, ודחה ר' זירא - 'א"ל תרנגול ברא הוה', { כלומר המתגדל בשדה בלי בעלים, ופרח פתאום לשם ומת } 'אחיכו עליה **תרנגול ברא עוף טמא הוא**'. ע"כ. מבואר דכל תרנגול הבר המתגדל בחוץ בלי בעלים עוף טמא הוא, דאילו יש תרנגול הבר טהור למה אוחיכו עליה יעמידנה בתרנגול הטהור הבר¹.

והנה החוקרים כותבים שיש כמאה זנים ממיני תרנגול הבר שמבלים חייהם ביערות ממש. ובבדיקת תרנגולים אלו היטב (ע"י הרב חיים לוקה, שגידלם בביתו עד שמתו ובדקם כמו שכתב בספרו ששון צפור), נוכחנו לדעת שיש להם כל סימני טהרה, ובהכרח שהם טמאים משום שהוא דורס, הרי שיתכן שתרגול הבר שיש לו ג' סימני טהרה בבדיקה שלנו, והיא טמאה. וכמו כן היו תרנגולים שחשבו חכמינו ז"ל להכשירם ולבסוף נודע שהם דורסים

¹ ולהשוואלים למה לא נזכר בפוסקים תרנגול הבר, אינו טענה כלל כי נזכרו עופות הטמאים והרי תרנגולא דברא ידוע שהוא דוכיפת כדלהלן. ועוד ראה ש"ך סי' פ' שכתב (ס"ק א') **דאין להאריך** דהרי בין כך אין לאכול בלי מסורת, ונראה דמטעם זה גם השו"ע לא האריך כלל בכל מיני חששות דעופות הטמאות כגון בא בסימן אחד, ושוכן בין הטמאים ונדמה להם, ותרנגולתא דאגמא, וסנונית לבנה שחורה וירוקה, וה"ה טומאת תרנגול הבר, דמכיון דנקטינן שאין לאכול אלא במסורת שוב אין כל צורך להאריך כלל.

וטמאים, והם תרנגולתא דאגמא כדאיתא בחולין (סב:). וכתב רש"י שם דתרנגולתא דאגמא שחשבו להכשירה, היה לה כל ג' סימני טהרה וככל תרנגול הכשר, ולבסוף מצאוה דורס וטמאוהו.

ואם אנו מוכרחים לסווג תרנגול הבר במין של אחד מכ"ד הטמאים, פשוט שהם בגדר אחד ממיני **הדוכיפת שהוא תרנגולא ברא**² [רש"י ויקרא יא. ועוד] כמבואר בגיטין (ס"ח:). תרנגולא דברא כו' והיינו דמתרגמין נגר טורא, עיי"ש. וכמו כן מסתבר לומר שתרגול דאגמא ותרנגולתא דאגמא הטמאים, הם ג"כ מסוגי **תרנגול הבר**, וכולם בגדר **מין הדוכיפת** שאסרה תורה. וי"ל דתרנגולתא דאגמא נדמים הם לתרגולי הבית שדרכה להגדל בבית ע"פ הרוב וקצת גם בשדה ולא היה נראה כתרגול הבר לגמרי, שאינה יצאנית, והוא מה שאמרו וסימנך עמון ולא עמונית כלומר שאין דרכה לצאת כל כך כמו תרנגולא דאגמא, ולכן חשבוה לתרגולת הבית, ונודע שאעפ"כ הוא דורס ונאסר משום תרנגול הבר הטמא³.

תיאור תרנגול ביתי והבר:

בסוגיא הנ"ל דמחשבה מחיים אינה מחשבה (נדה נ:), **מבואר התיאור הניתן להבדיל בה בין תרנגול הבר הטמא לתרגול הביתי הנאכל** בסימנים. והוא שתרגול הביתי דר בעל כרחו על ידי בעלים השומרים עליו, ואינו יכול להסתדר לבד בשדה, [וכמו שכתב הרא"ש (יומא פ"ח ס"י כג), לענין כפרות שהתרנגול הוא החי בביתם יותר מכל שאר בעלי חיים], **וכל תרנגול שיכול להסתדר לבד בשדה הסמוך לבית, מוליד ומגדל גוזליו ומבקש מזונותיו בלי טיפול בני אדם, ונזהר מטורפיו כי פורח הוא לתוך העצים וכדומה, וכן יפרח בפתאומיות בלי ידיעה קודמת לתוך הבית, הוה ליה תרנגול הבר והוא ודאי טמא**. (ראה פ"ח סימן פ"ו לגבי אווז הבר, שגדרו, כל שמקבל מרות והוא בן תרבות הוא הנקרא ביתי וכל אלו שמתגדלים לבדם בביצות או

² ומה שמקובל היום לקרא לאיזה עוף דוכיפת אין לזה כל משמעות ונפ"מ להלכה [חוץ מזה שהוא עצמו יתכן שיאסר מדינא משום שנקרא שמו כשמות הטמאים] ואע"פ שיהיה קבלה כן מהראשונים, וכבר דנו הראשונים זה אומר שהעורב שלנו קרובי"ל הוא ודאי עורב והשני אומר שאינו עורב, ויתכן שהוא עוף טהור, וכבר כתב הרבינו ירוחם (הובא בב"י ס"י פב) ע"כ אין לנו לסמוך על השמות שאין אנו בקיאים בשם העופות עכ"ל.

³ וכל זה לדעת רש"י וכדנפסק להלכה. והנה אמת שהתוס' לשיטתם דס"ל דכל עוף נידן לעצמו על פי סימניו, וא"א שיהיה לעוף ג' סימנים שבגוף ויהיה דורס, אשר על כן דחקו וכתבו שלא היה לו אלא סימן אחד והיה על יד היער מקום דחיישינן למין פרס, ולדעתם גם כל תרנגול הבר ודאי כן הוא, [ומה שהמציאות מכחישה, אינו כלום שהרי כבר כתב הרמב"ן שכל עופות הטמאות שבדק מכחיש דעתן], ועכ"פ לדעת רש"י והרמב"ם שאנו פוסקים כדעתו כמבואר בשו"ע, כמו שביארנו לעיל בקוני' כל צפור טהור תאכלו באורך, דברים האלו נכונים. ולא עוד אלא שגם לשיטת הרמב"ם והרמב"ן - אף אלו דס"ל דבג' סימנים לא חיישינן תו לדורס, כבר ביארנו בקוני' הנ"ל (אות א), שמי"מ כל שנודע לדורס טמא אע"פ שיש לו סימנים, ופלגי על התוס' בזה שהסימנים קובעים טהרה, וא"כ לדעתם אין סיבה לדחוק בסמוך ליער ולחוש על תרנגול שהוא פרס, אלא ודאי יש להם ג' סימנים וכרש"י וכהמציאות הנבדק לעינינו שיש להם ג' סימנים, ואעפ"כ הם טמאים. ואלא שיוכחש מהמציאות דא"כ יש הרבה כאלו מינים שיש להם ג' סימנים והם טמאים ואיך לדעתם סמכו חז"ל על ג' סימנים, הנה כבר כתבנו שם שבין כך ובין כך בהמציאות יש הרבה טמאים ודאים שיש להם ב' סימנים שאינם עורב, כמו שכתבו התוס' בעוף קווי"ן שבדקו ר"י, ואין לך תואם עם המציאות אלא דעת הרמב"ם בלבד, כמו שסיימנו בסוף קונטרס הנ"ל, אלא שאין להכריח מהמציאות הנראית לפנינו כלל ורק מההלכה והדעה שבראשונים בהסוגיא ודעת הפוסקים בלבד.

בשדה נקראים בר, עיי"ש), וכמבואר שם להדיא שאין לך תרנגול טהור שיכול לפרוח פתאום לתוך הבית שלא נתגדל ע"י בעלים, אלא תרנגול הבר בלבד ושהוא טמא ודאי. ולא משכחת לה בא לפנינו פתאומיות, בתרנגול הביתי הטהור, אלא כאשר התרנגול נתגדל ע"י הבעלים, ואח"כ ברח ומרד בו והסתתר מבעליו עד שהתייאש ממנו, ובטל מחשבתו עליו, ואח"כ נפל לו פתאום ממקום מסתורו⁴.

אין מראה התרנגול קובע:

מי שחושב שתרגולי הבר הם משונים בהרבה מהתרנגולים הטהורים הנאכלים **אינו כן**, כי יתכן שנראים לכאורה כתרגולים שלנו ממש, והשינויים הם לפעמים על פי שמותם וכמו שאמרו שצריך להיות בקי בהם ובשמותיהם [ראה לעיל בקוני **כל צפור טהור** אות ה'], והעיקר שינוי בהתנהגותם כנ"ל. ובמציאות הנחקר יש תרגולי הבר שדומים במראיהם ממש לתרגולים שלנו לפי התמונות המובאים בספרי העופות, שכתבו עליהם שהם תרגולי הבר ושכל ימיהם מבליים ביער ובג'ונגל, וכן כתב בספר **'ששון הציפור'** שבדק עופות הג'ונגל, שהם דומים לתרגולים שלנו בכל דבר, ואעפ"כ הם - לפי האמור - ודאי טמאים משום שהם 'תרנגול הבר'.

וכמו כן יש בתרגולים שנאכלים במסורת, כמה וכמה סוגי תרגולים שמראיהם משונים קצת מתרגול הרגיל לרוב האנשים, עד שאילו לא היה מסורת אלא באחד מהם שהם מן התרגולים הטהורים, לא היה בכוחנו לטהר משניהו, ועתה שיש מסורת על שניהם הרי שניהם תרגולים טהורים הם. וכן מבואר בגמרא (ב"ק נה.) דטווס ופסיון [שעופות טהורים הם], כיון דרבו יחדיו עם תרגולים הוה אמינא שהם מין תרגול ממש, ואע"פ שאין להם דמיון לתרגול כדי לאכלו במסורת, מ"מ מיני תרגול הם, [ואינם כלאים זב"ז], והנה טהרתם מצד מסורת עצמם, הרי שיתכן כמה סוגי תרגולים כשרים, וזה פשוט. וכמו"כ להיפך כאמור, שיש תרגולים הדומים מאד לתרגולים הידועים לנו ויכולים לקבוע מצד מראיתם שהם מאותו מין, ואעפ"כ בהיותם תרגולי הבר הם ודאי טמאים, כי כך ברא הקב"ה עולמו, תרגול מן הישוב טהור הוא, ואינו דורס, ובדומה לו כמעט תרגול שטבעו לחיות ביער והוא תרגול הבר, טבעו לדורס והוא טמא.

ואמנם ראיתי בספר **ששון הציפור** [ספר באנגלית] להרב **חיים דב לוקה**, שכתב להתיר תרגולי הג'ונגל מחמת שנראים ככל התרגולים שלנו, וכתב שהביאם לפני הרב בעלסקי וראה אותם פורחים ואעפ"כ אמר שהם מותרים, משום שנראים כתרגולים שלנו. **ולפי הנ"ל אינו כן**, כי תרגולי הבר טמאים מן התורה, ובעצם זה שהוא חי ביער ושלא בטיפוח האדם נאסר, וסימן לדבר שפורח באויר כעדותו, כי עיקר ההבדל בין

⁴ וז"ל המאירי (שם) - אף בתרגולות כן ואף מעשה היה ביבנה בתרגולות כו' ואי אפשר לפרשה **בתרגול הבר** שהרי עוף טמא הוא ונבלת עוף טמא אינה מטמאה בבית הבליעה ואין לה שום טומאה ואף על פי שמ"מ אם חשב עליה לאכילה מקבלת טומאת אוכלין מ"מ למטה בשמועת גוזל שנפל לגת הביאווה לענין עוף טהור, ואף על פי שמ"מ אפשר לפרשה בתרגולות דאגמא **שהוא עוף הבר** ועוף טהור, וכמו שאמרו תרגול דאגמא אסיר תרגולות דאגמא שריא וסימניך עמוני ולא עמונית כבר חזרו לומר עליה שאסורה מפני שראוה דורסת והיא הנקראת גירותא וא"כ על כל פנים **תרנגולות שבבית היתה** ולא הועילה בה מחשבת חיים. עכ"ל, ומשמע להדיא כדכתבין.

תרנגול הבר לתרנגול הביתי, שאינו צריך טיפוח ושימור בעליו, ואם פורח לחיות לעצמו סימן לדבר שאינו תלוי באדם, וכמו שכתב רש"י (נדה נ: ד"ה מן הרום) **עוף הבר פורח באויר**, עכ"ל. וכמו שהוא עצמו מעיד שאינו רואה הבדל אחר, ועיקר צורך המסורת הוא להיות בטוח שאינו תרנגול הבר [כתרנגולתא דאגמא] **דודאי דורסים הם**, ואע"פ שלא ניכר לפעמים, סופו שיתגלה, כמו שכתבו רש"י והפוסקים, כמובא לעיל.

מיהו יש חולקים על דברי אלה - ולדעתם אין כל תרנגולי הבר טמאים **אלא ג' שמנו חכמים בלבד**, והם דוכיפת הנקרא בכולה ש"ס תרנגולתא דברא ולדעתם גם כאן בסוגיא דמחשבה מחיים, הכוונה 'תרנגול ברא הוה' כלומר הדוכיפת⁵, והשני תרנגולא דאגמא, והשלישי תרנגולתא דאגמא ששמה גירותא (חולין סה). והם לבדם טמאים, ולדעתם תרנגולי היער טהורים מכיון שיש להם ג' סימנים הרי מעיקר הדין להפוסקים שסומכים על ג' סימנים ודאי אינם דורסים וטהורים הם, וכנ"ל שפסק הרב בעלסקי זצ"ל. ומה שלא העמיד ר' זירא תרנגולת דיבנה בתרנגולים אלו הבר הטהורים הוא משום שאינם מצויים אלא ביערות הרחוקות ולא היו ידועים כלל. ואף אמנם שבידוע שיש זנים שלמים הנקראים LANDS HEINER [תרנגולי השדה], ואינם מזדווגים ביחד עם הבתיים באותו מידה כמו שמזדווגים ביניהם לבין עצמן (כפי שנאמר בזכרון דברים של הרב ציפר מתוך דברי **מגדלי הבראקל**), והמדענים משייכים קבוצת תרנגולי היער בסוג תרנגול לעצמו [ממכתב הרב בוכוואלד י"ז אלול] ומסתפקים בכולם אם הם בכלל מין תרנגול או סוג עוף אחרת לגמרי [כ"כ בספר ששון ציפור], אעפ"כ **סוברים החולקים הנ"ל** שגם ה LANDS HEINER הם בתיים ולא תרנגולי הבר שיוכלו להכנס פתאומית, וטוענים שעד היום אין אנו מכירים בשום ישוב תרנגולים כאלו⁶.

מיהו גם לפי רעיון הנ"ל, עדיין **יש לחוש תמיד לתרנגול טמאה** שהרי תרנגולא דאגמא ע"כ תרנגול הוא כשמו, והוא טמא, ומי הוא שיקבע שתרגול דאגמא צורתו משונה⁷, וכן דוכיפת שנקרא בכל התלמוד תרנגולא דברא, ודאי צורת תרנגול לו, כי לא לחינם קראוהו כן חז"ל ולא בשמו הידוע דוכיפת, וכבר כתב רש"י (חולין סג: ד"ה אלא אינהו) **והרשב"א** (בתורת הבית קצר ב"ג ש"א סה:) שיש טמאין הדומין לטהורין וחיישינן להו, וכן כתב **באבני נזר** (יו"ד תשו' ע"ו אות ג') דחיישינן בתרנגול לתרנגולים טמאים. וראה עוד שכתב

⁵ אם באנו לדייק, הרי שבכל מקום שהוא 'שם' כתוב בלשון ארמית תרנגולתא דברא או תרנגולא דברא, גם בדאגמא תרנגולא או תרנגולתא, וכאן איתא **תרנגול** ברא אלמא לאו שמא היא, ואם משום לשון תרנגולת דיבנה, הרי התם אמר תרנגולת ולא תרנגול, הרי שלא אמר בלשון דיבנה.

⁶ וכל דבריהם אינם בנויים על בדיקת הדבר, **אלא על השערות בלבד**. והרי מודים הם שיש הרבה מינים כאלו המוגדרים אצל המדענים 'תרנגולי השדה', ושהם סוג לעצמם ומזדווגים יותר ביחד מתרנגולים הבתיים, ויתכן שיש לסגוים יותר עם היעריים מהבתיים, וא"כ מנה להו להחליט שלא היו כאלו בימי חז"ל שלא היה הישוב נפרד מהיערות, גם מנה ליה לר' זירא ולא לו שאוכיחו עליה דבזמן ר' יוחנן בן נורי שקדם להם מאות בשנים, לא היה שם תרנגול כזה עד דאוכיחו עליה, ועכ"פ דלמא ר' זירא סבר דבזמן התנאים היה ביבנה תרנגולי הבר כאילו, ואיך אוכיחו עליה. ועכ"פ כל דבריהם אינם אלא רעיון יפה אבל בלי כל בסיס לא מציאותי ולא לימודי ובלי הוכחה הלכתי. וכן ראיתי במכתב הרב בוקוולד [י"ז אלול] **שהרב לובין שליט"א** הסכים לאסור כל תרנגול הבר כדאמרן ולא הסכים לדבריהם להחליט דאיידי בדוכיפת בלבד.

⁷ אמת שתוס' לשיטותיה דס"ל דהסימנים דאורייתא והם הקובעים סיבה להטומאה הוכרחו לפרש שכל טמא או דורס בהכרח לא היה לו ג' סימנים, מ"מ אין כן שיטת הפוסקים כמו שביארתי לעיל בקוני **כל צפור טהרה** אות א' עיי"ש ודו"ק.

הכנה"ג (הלכות סימני עוף סי' פ"ב הגהות ב"י אות ל"א) שאחרי שכתב רש"י שדוכיפת הוא פאוון שלבייא [פירוש טווס היער] וטמא, שוב א"א לאכול טווס **דמי פתי ויסור לאכול** הפאוון אם לא יכיר הפאוון שלבייא **דמי יודע איזה הוא טווס ואיזה טווס היער**, עכ"ל. וא"כ אם בטווס שאין לה כרבולת כלל חשש שהוא הדוכיפת, על סמך שרש"י נתן לו שם טווס הבר, **כ"ש תרנגול** שקראו חז"ל תמיד לדוכיפת תרנגולא דברא⁸, כ"ש דיש לחשוש לכל תרנגול **שאינו ביתי** דילמא הוא דוכיפת ובפרט אם יש לו כרבולת עבה שהוא פירושו של כרבולת כפולה כדפירש"י עיי"ש. וכמבואר בכל הפוסקים האחרונים שחששו בתרנגול בלי מסורת לתרנגול טמא.

תיקון רש"י - מסורת

וכתב שם רש"י (חולין ד"ה חזיוה דדרסה) וז"ל: ומתוך שאין אנו בקיאים בהם, נראה לי דעוף הבא לפנינו יש לומר שמא ידרוס דהא הך תרנגולתא דאגמא היו מחזיקין בטהורה ולאחר זמן ראוה שדורסת ואין עוף נאכל לנו אלא במסורת עוף שמסרו לנו אבותינו בטהור ושלא מסרו לנו יש לחוש ובמסורת יש לנו לסמוך כדאמר לקמן (נדף סג) שעוף טהור נאכל במסורת. עכ"ל. והסכים עמו הרא"ש אע"פ שדעתו בעיקר הדין כר"ת, וכן הסכים רבינו ירוחם, וכן נפסק להלכה [הן המחבר (סי' פב סעיף ב) והן הרמ"א (שם סעיף ג)] ומדנאמרו הדברים **לענין סוג תרנגול** מבואר דבפרט בתרנגול צריך זהירות יתירה זו ואינה נאכלת אלא במסורת.

מסקנת הדברים:

אין התרנגול נכשר וניכר טהרתו על פי מראיו בלבד, מצד שנראה כתרנגול שלנו, אלא חייב להיות מין הידוע לנו במסורת דוקא, הן בשמו הן במראהו שלא תהיה עכ"פ משונה הן בכל פרטי התנהגותו ועכ"פ צריך להיות ברור שהוא תרנגול ביתי, שלא תהיה ספק היותו תרנגול הבר.

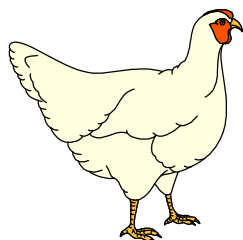
כהיום שאין לנו בקיאות כלל בגידול התרנגולים, הדבר בא לביטוי חזק יותר להיזהר מכל מה שיתכן שהוא שינוי. כי הרי אבותינו היו מגדלי עופות והבינו בזה, וכיון שקבעו שזה המין הוא מה שאכלו אבותם היו נאמנים בדבר. לא כן היום שבודאי צריך בזה זהירות יתירה ממש, שלא לאכול אלא ממינים שכבר ברור לנו מדורות הקודמים בלי ספק כלל שהם טהורים.

וכמו כן כבר קבעו הפוסקים שהיום אין אנו בקיאים בד' סימני טהרה וא"א לסמוך על זה. ואין לאכול אלא עוף שהוא דבר פשוט שהוא התרנגול שאכלו אבותינו.

⁸ ומה שרצה מי שהוא לסמוך על דברי המהרי"ל שהוא איורחון או על הרס"ג, תמהני וכי לא נחוש לרש"י בפירושו והוא עצמו כתב ב' פירושים. ובכלל דרך זו לסמוך על הקבלות בזה לומר צייד אני ומכיר אני, אינו כהלכה, וכבר כתבו כל הראשונים שא"א לסמוך על שמות המקובלות כמו שהביא ב"י בשם רבינו ירוחם. ולא נאמרו קבלות אלו אלא לאסור ולא להתיר ח"ו. וכבר כתבתי שלדעתי יתכן להיות כל הקבלות נכונים שכולם מיני דוכיפת הם, עיין חי' הר"ן שכתב להדיא דיתכן כמה מינים אף באלו שלא נכתב בהם למינו.

על המדפים קונטרס פולמוס העופות מזהמייל עלין לשלוח 20 שח
לכתובות שבשער או לחשבון 321222 - 185 - 52

פרק א

העופות המשווקים הנאכלים כהיום הנקרא פטם

העופות הנמצאות בשוק מובאים מחברות טיפוח בחו"ל, ויש כהיום רק ב' או ג' חברות כאלו בעולם, המוציאים לשוק עוף הפטם, שאנו אוכלים בשרם. וכן עוף המטיל ביצים, שאנו אוכלים ביצים שלהם זה כשישים שנה האחרונות.

תרנגול הבארד רוק

תרנגול הקורניש

והנה עוף הפטם הינו הרכבה של ב' מינים, הא' תרנגול ה"קורניש" שמקורו מאנגליה, והב' תרנגול "בארד פלימוט רוק" שמקורו מארה"ב.

תרנגולת המטילה שלנו, הוא ג"כ הרכבה של ב' מינים הא' "לגהורן לבן" שמקורו מאיטליה, ופלימוט רוק הנ"ל שמקורו מארצות הברית.

תרנגול הלעגהורן המטילה ביצים

ומעידים לנו רבני הכשרות שכולם היו ידועים ונאכלים במסורת. ולא שמענו במשך שנים אלו מי שפקפק בדבר, ובשנים אלו חיו גדולי עולם, וכל דור הקודם, אשר השוחטים ומגדלי עופות שלהם, עדיין היה להם הבנה וידיעה בעופות המותרות.

המינים האלו היו נפוצים וידועים בכל העולם כבר מאות בשנים, ועוד בזמנים שכל אחד היה מגדל תרנגולים בביתו, והרבנים גדולי עולם ידעו להבדיל ביניהם ולקבוע האם הוא התרנגול הנאכל או לא.

הפולמוס:

לאחרונה יצא קול ערעור, על עופות הפטם שיש בו חשש איסור מצד עירוב עוף טמא.

ערעור זה מתחלק לב' טענות:

הא' ערעור היחוס של התרנגולים, כלומר גזעו של מין תרנגול זה הנאכל, מי הם אבותיו. והאם היה להם באמת מסורת.

הב' ערעור ההכלאות שיש טוענים שהחברות מכליאים מכל הבא ליד בלי פיקוח.

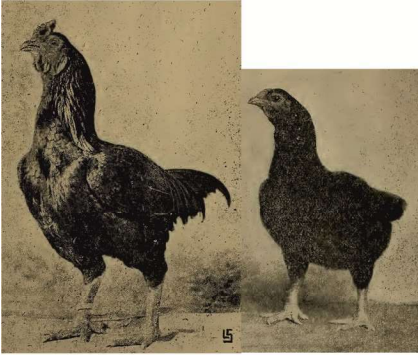
בשנים האחרונות הצטרפו אלו עם אלו בקול רעש גדול לאסור העופות ולחפש עוף שודאי טהור.

אנו נחלק את ב' הערעורים - ונדון בכל אחד בנפרד.

ערעור היחוס:

כאמור העוף הפטס הוא הרכב של תרנגול ה"רוק" [מוצאו מארה"ב] שמשמש כ'אם', ותרנגול ה"קורניש" [מוצאו מאנגליה] המשתמש כ'אב'.

והנה לאחרונה יצא קול רעש גדול שבספרות האמריקנית יש מידע, שה"קורניש"

תרנגולי הקורניש
מתוך ספר על הקורניש משנת 1922

אינו מין מקורי, אלא יחוסו הוא מעופות קרב ומורכב מכמה עופות קרביים⁹ שהם מין הנקרא 'מלאי' ומין הנקרא 'אסעלי' ואולי גם 'סומטרה'. זאת ועוד שכל המסתכל במראהו של הקורניש אע"פ שאין ספק שמראהו תרנגול, מ"מ רואה מיד שאין לו צורת תרנגולים אחרים, לא במבנה הגוף שהוא עומד זקוף מאד, ולא בצורת ראשו ומקורו שהם כעיגול כאחת, ולא בצווארו ולא בסוגי נוצותיו, אלא דומה בכל זה, ודאי, למראה עופות הקרב הנזכרים.

מיני עופות הקרב הנזכרים, באים ממזרח

הרחוק [הודו, וסין] ומהיערות שלהם, ואע"פ שנבדקו מהם ומצינו אותם עם ג' סימני טהרה, מ"מ מלבד שאין בהם מסורת, הרי הם לכאורה תרנגולי הבר הטמאים. [נעצם הדבר שהם עופות קרב מראה לכאורה שהם דורסים וטמאים, אע"פ שאין לזה הכרע שהרי כל התרנגולים אפילו הכשרים רואים לפעמים כן, וכבר אמרו ז"ל שלשה שונאים זא"ז - תרנגולים כו', (פסחים ק"ג:) ועוד כי מרגילים אותם לכך ואינה מטבעם בתולדה].

והנה מה שעוף הפטס העומד לפנינו לשחיטה, נראה לגמרי כתרנגול שלנו, הוא

מצד כח האם שהיא תרנגול הרוק שמבנהו כתרנגול שלנו, אבל אביו הרי הוא הקורניש שלפי הנ"ל נראה כעוף טמא, וא"כ איך נתיר אכילת הפטס עכ"פ לתחילה.

מזני תרנגולי המלאי

הערעור מבוסס גם על כמה כתבי הגויים שכותבים שזן הקורניש, כאשר שהגיע לאמריקה מאנגליה, היה נקרא INDIAN GAME ["אינדיאן גייס"], כלומר "משחק האינדיאני", והכוונה שהוא עוף קרבי המשחק בקרב. הרי שיחוסו המקורי מעופות הקרב.

והנה לפי צורת מבנה עוף הקורניש, והתמונות שהם מצרפים מה'מלאי' במבנה גופו הדומים הרבה, ניתן להרעיון להתקבל על הדעת, ובכן לאט לאט נכנס החשש בלב הרבה מישראל כשרים, עד שגרם לחלק מהם להפסיק מלאכול עופות הפטס, ונתפשט קול לעז

⁹ בשנים קדמוניות היה משחק לגדל תרנגול [העז שבעופות] ולאסף אותו להלחם עם תרנגולים אחרים, והרגילו אותם לזה עד שנלחמו אחד עם השני עד למות. והיו ממירים בכספים גדולים. הדבר הזה נאסר אח"כ מצד המלוכה בשנות 1850, (תרי"ז).

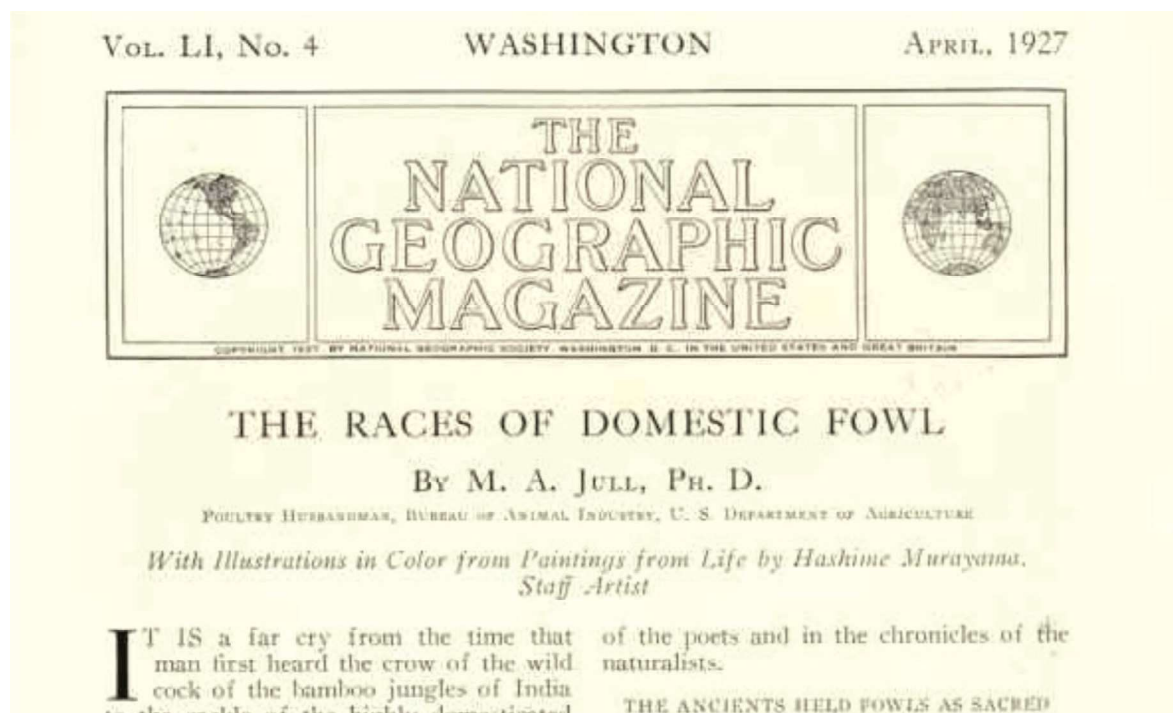
על יחוסו של הפטם, עד שהפיצו תמונות ברחובות עיר שעוף הקורניש מוצאו ידוע מעופות הקרב.

שורש הערעור:

בחיפוש למקור הלעז הזה, מצאתי שורש הדברים בכתב עת חודשי [מגזין], **מפורסם בארה"ב**, בשם **נשיונל ג'אוגרפיק'ס**, מאמר שנדפס בשנת 1927 חודש אפריל, **לפני 90 שנה**, מאמר בת 70 עמודים, המתעסק כולו בעשרות מיני תרנגולים עם תמונות, ומעלת כל מין ומין, יחוסו, והתפשטותו באמריקה ובעולם, ומה שנתקבל ונרשם ב"**אמריקן סטאנדרט'ס**" [ספר ה'יתקן' למאכלים המאושרים למכירה בארה"ב].

תחילת המאמר מתעסק **בשורשי גזע עוף התרנגול**, ואח"כ **לבאר אופן הכלאה בהם** איך להוציא ממנה צבע הרצוי, וכרבות הרצוי, ומבנה גופו הרצוי. ואח"כ מאמר פרטי לכל זן וזן, מוצאו, איזור מגוריו, התפשטותו בעולם, חשיבותו, ועוד, על כארבעים - חמישים זנים.

המאמר נכתב ע"י **ד"ר פרופ' ג'ול**, הממונה **ממשרד החקלאות האמריקאי**, ונראה כמאמר ממשלתי מטעמה. [ראה צילום - מתחת לשם הפרופסור - **משרד החקלאות של אמריקה**].

בג' מקומות מוזכר ה"**קורניש**", ובכל הג' מקומות כתוב שהוא נכלא ממיני העופות הקרב **מלאי ואסעל** וכדומה. וכמו כן כתוב שבהגיעו לאמריקה נקרא **INDIAN GAME**, והוא שורש הערעור.

ואמנם **בכל ג' מקומות אלו** מבואר להדיא **שאין** דבריו אלו מצד הידיעה, אלא **מצד ההשערה בלבד**, כדלהלן:

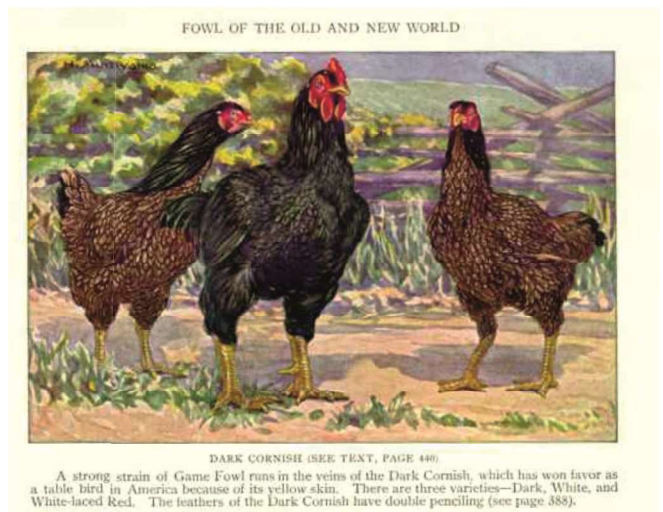

בעמוד 439 מביא תמונה מהקורניש נמצילומי משרד החקלאות, ראה תמונה משמאל, וכיתוב מתחתיו.

תרגום הכיתוב: המראה הגופני מאפיין חוזק ועזות, מוכיח שחלק מסביו היו עופות קרב. המין האדום לבן טופח באמריקה ממין המקורי שהובא מאנגליה לפני כארבעים שנה.

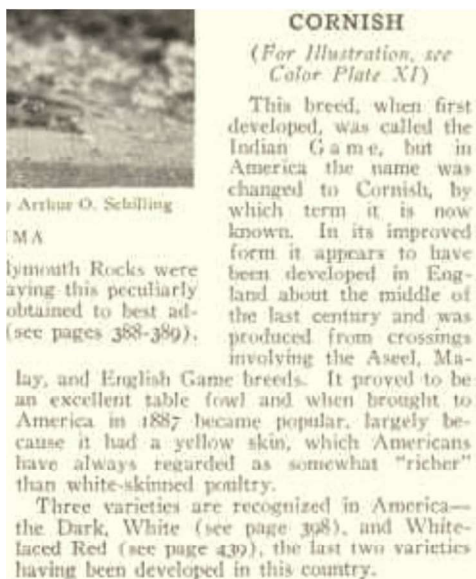
מלשון זה מפורש להדיא שאין לו - ולא למשרד החקלאות שהוא עומד בראשותו, שום מקור מבוסס להחליט שהוא נוצר מהכלאה בעופות קרב מלבד שכך נראה מתוך מבנה גופו.

בעמוד 431 תמונה XI מביא ציור זה מהקורניש

וכיתוב מתחתיו. **תרגום הכיתוב:** זרימה חזקה של דם עופות הקרב, זורמים בעורקי הקורניש הכהה, שהצליח להתחבב כעוף השולחני [עוף הנאכל] באמריקה, בגלל עורו הצהוב.

גם מכיתוב זה מבואר להדיא שאינו יכול לפרט, במה, ואיך, וכמה, ומאיזה עופות קרב הוכלא, אלא שהוא מרגיש שבודאי יש בזרימת הדם שלו דם עופות קרב.

בתיאור מין הקורניש, בעמ' 440 - **תרגומו:**

קורניש

בראשית פיתוחו של מין זה היה נקרא בשם "INDIAN GAME" ["משחק הקרב האינדיאני"], אבל באמריקה נשתנה השם ל"**קורניש**", וכך הוא נקרא כהיום. מאופן טיפוחו נראה שהיה פיתוחו באנגליה בערך באמצע המאה הקודמת, והיה מיוצר מהכלאות שהיו מעורבים בו 'אסעל', 'מלאי', ו'אינגליש גיים'. הוא הוכח להיות עוף שולחני מצויין, וכאשר הגיע לאמריקה ב1887 נעשה מאד פופולארי, בעיקר בגלל עורו [הצהוב, מכיון שהאמריקאים מתייחסים אליה כ'עשיר' יותר מהעור הלבן.

שוב - מהלשון "מאופן טיפוחו נראה שהיה", ברור שאין דבריו אלא השערה בעלמא - וכוונתו כי לפי מראהו הגופני שפותח במבנהו כעוף הקרב, **מזה נראה** שפותח בימים שעדיין היה מותר "קרב התרנגולים", והוא אמצע המאה הקודמת, בעת שהגיעו לאנגליה עופות הקרב למיניהם מהמזרח הרחוק, ואז פותח והוכלא הקורניש ע"י עופות קרב אלו למיניהם, שנתן בו מראהו הקרבי. **הרי שכל זה הוא תאוריה בלבד, הנובעת מצד מראהו.** להלן נבאר האם יש לחשוש להשערות אלו.

מקודם אציין, שבעל המאמר ככל פרופסור שלפני 90 שנה אדוק בתיאוריה האפיקורסית של "דרווין", ובתחילת המאמר הוא מאריך להסביר שכל התרנגולים הביתיים באים מתרנגולי היער, כמו שכל האנשים מהישוב באים מהקוף היערי, וכותב שם ש"דרווין" החליט אחרי עיון רב שאבי התרנגולים הוא תרנגול היער האסייתי המפורסם הנקרא "בנקובה" [ראה התמונה ממנו כאן, והנה מראהו ממש כתרנגול הערבי הנקרא "בלאדי" במבנהו ובצבעיו עם גוונים קצת יותר עזים, והוא לדעתנו עוף טמא בהיותו תרנגול הבר החי בגיונגל]. ומסיים בזה המאמר שם שכך הוא גם דעת כל המדענים היום.

תרנגול הבנקובה .

ומתוך דעתו האפיקורסית הנ"ל נולד להמעדנים של אז רעיון הזה שעוף הביתיים [כמו הקורניש] בא בהכרח מסוגי תרנגולי היער אשר דומים לו במבנה גופו ותוארו, ובודאי בא מעוף היער הקדום לו הדומה למבנה שלו.

אבל אנו מאמיני התורה הקדושה יודעים שהקב"ה ברא בששת ימי בראשית כל יצורי עולם, הן תרנגולי היער והן תרנגולי הישוב הביתיים, ואע"פ שהם דומים זה לזה במראה, הרי כל אחד מהם מין בפני עצמו, ואע"פ שמראה גופם דומה, הביתיים טהורים ונאכלים, ושל היערות טמאים ואסורים.

חשוב לדעת שעופות האלו הנזכרים "עופות הקרב", אינם ראויים לשום תועלת במסחר לא לאכילה ולא לטיפוח והכלאה בעוף האכילה כלל, כמו שכותב פרופ' ג'ול בעל המאמר הזה, בכל תרנגולי הקרב בכל אחד בנפרד כדלהלן :

MALAY

The Malay breed apparently originated in southeastern Asia, and was imported into England about 1830, but did not arouse great interest nor exercise much influence in the poultry-breeding field.

This breed has little to commend it from the economic standpoint. It is rarely seen in America and only a few specimens are to be found in England. In America the color is of a black-red pattern.

מלאי :

תרגום :

המלאי כנראה הגיע ממזרח אסיה והובא לאנגליה בערך ב1830, אמנם לא עורר ענין או שימוש במגזר ההכלאה לעופות האכילה. יש לו מעט מאד להוסיף למסחר, ובכן כמעט שאינו נראה כלל באמריקה, וגם באנגליה יש מהם רק אחדים בלבד. [זוה נכתב כאמור כבר לפני 90 שנה ב1927].

ASEEL

The Aseel has been popularly known as the fighting-game of India, and from the best obtainable evidence it is apparent that it has been bred in India for many generations. It has always been popular with the rulers of India, who kept and trained the birds for fighting purposes and, indeed, it has few other qualities to commend it.

The Aseel is of particular interest from a historical standpoint only, since it is not bred to any extent in Europe or in the New World.

עוף האסעל שלדעתם הוא אבי כל עופי הקרב חוץ מהסומטרה (שם בעמוד 8)

SUMATRA

Apparently the original habitat of the Sumatra, popularly known as the Black Sumatra, was the islands of the Asiatic Archipelago, including Sumatra. This breed was imported into America in 1847 and met with a moderate amount of favor. Its advent in England, about the same time, happened just when cockfighting as a public institution was being suppressed. If it were

not for this fact the breed might have become popular in the United Kingdom. It has exercised no particular influence in the development of new breeds (see photograph, page 444).

תרנגול הסומטרה

אסעל:

תרגום:

היה פופולארי כעוף הקרב של אינדיא [הודו] הידוע, ויש די הוכחות לכך שהוא פותח באינדיא בידי המושלים ואולף לקרב, ובאמת אין בו מלבד זה כמעט שום תועלת, אם יש ענין בו הוא רק להיסטוריה. ובכן לא מגדלים אותו לא באירופה ולא באמריקה.

סומטרה:

תרגום:

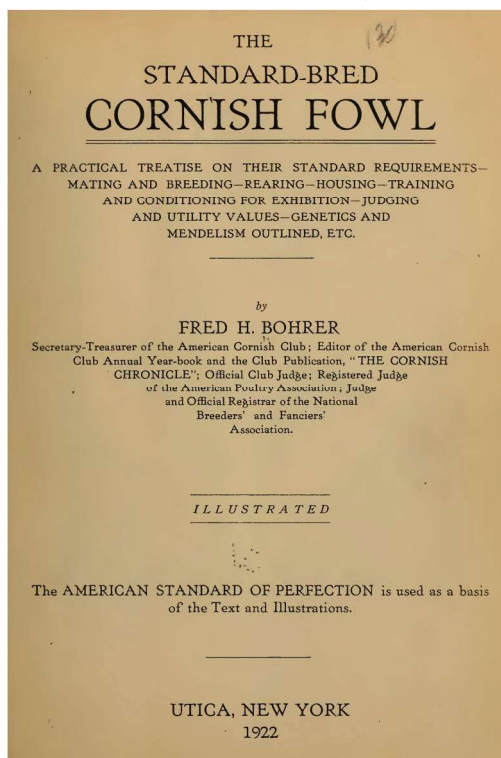
כנראה מקורו מיישובי סומטרה. הובא לאמריקה ב1847 בלי הרבה התייחסות אליו, ובאותו זמן הובא לאנגליה בדיוק כאשר נאסרו משחקי הקרב, לולי כך היה לו סיכוי להיות פופולארי, למעשה לא יצא ממנו כל שימוש בטיפוח והכלאות.

אחרי שנוכחנו לדעת שכל עופות הקרב אינם ראויים לטיפוח בשר לאכילה, ונעלמו לגמרי מהמשק כי אין בהם שום תועלת להכלאה כלל, מעתה - מגוחך לחשוב שעוף הקורניש, אשר הוא הכי מוצלח מכל התרנגולים הן לאכילה והן לטיפוח, יצא מהכלאות עם אלו עופות הקרב, שאין בהם תועלת כלל, לא לאכילה ולא לטיפוח. איך יעלה על הדעת לקבל תיאוריות כאלו שמהכלאת עופות בלתי ראויים לכלום יצמח עוף הכי מוצלח, ואם קרה הנס הזה, מדוע מאז לא הצליח המשק האנגלי או האמריקני לייצר עוד הכלאות מוצלחות מעופות אלו - עד שנעלמו עופות אלו מהישוב מחוסר ענין (כדבריו).

אמנם נכון שה"קורניש" הגיע מאנגליה לאמריקה תחת השם "INDIAN GAME" ["אינדיאן גייס"] כאמור במאמר הנ"ל, וא"כ עדיין יש לעיין, כי זה מוכיח לכאורה שהוא היה מעופות הקרב באנגליה. ובפרט לפי מה דקיימ"ל שצריך להיות בקי בהם ובשמותיהם שאם שמם קרוי עליו בזה לבד טמא הוא.

מיהו המעיין **בספרי התקופה** הוא יראה בעליל ששם זה "INDIAN GAME" היה **המצאת היבואן בלבד**, ועשה כן בזדון ובמרמה כדלהלן:

כהקדמה : בעל המאמר הנ"ל פרופ' ג'ול מסביר בכתבה הנ"ל (עמוד 440) תחת כותרת ENGLISH GAME FOWL [תרנגולי משחק האנגלים], שבזמן שהגיע הקורניש לאמריקה כבר נאסר משחקי הקרב, אמנם מחזיקי העופות הללו פתחו משחק חדש שנקרא "עקסביש'ן גיים" [EXHIBITION GAME] [תערוכת עופות הקרב], שפירושו תצוגת סוגי עופות הקרב למיניהם בתערוכה. כי מאחר שנאסר הקרב, והיו עופות קרביים לאלפים ורבבות, שבמסחר לא היה בהם כל תועלת, הועלה הרעיון הנ"ל ופותחו תערוכות ותחרות בגידול היופי שלהם, שהרי היה להם מבנה מיוחד, בעלי רגליים וברכיים חזקים ושריריים. תערוכות משחק אלו פותחו גם באמריקה דאז, ואמנם לא החזיקו תערוכות משחק אלו מעמד, אלא לתקופה קצרה של עשרות שנים, נראה שם כתבה תחת כותרת [ORPINGTON].

בשנת 1922 נדפס בוך הנקרא THE CURNISH FOWL [תרנגול הקורניש], שמחברו היה מזכיר "הארגון למען הקורניש האמריקאי", ונדפס על ידי הארגון, שהיה ארגון של מגדלי הקורניש למסחר באמריקה. הבוך הנ"ל בעל 80 עמודים נועד לקרוא למגדלי התרנגולים להצטרף לגידול וטיפול הקורניש ולשווקו כהעוף הנאכל 'בכל בית אמריקאי', ולשם כך מסביר מעלת העוף כלפי שאר התרנגולים ואיך לגדל ולהכליא ולטפח אותו בהצלחה. בתחילת הבוך מאריך לברר יחוסו של הקורניש ואיך ומתי וע"י מי הגיע לאמריקה. מתוך חקירות של עשרות פרופסורים שמזכירים בשמם. [קבלתי הבוך מהרב בוקוואלד שליט"א, שכתב מאמר לחשש יחוס עוף הקורניש לפני 150 שנה].

כל הבוך נכתב כדי לבסס את המעלה של הקורניש שהגיע מאנגליה מעל לעופות האמריקאיים אחרים, ולקרוא למגדלים להצטרף לאגודה שלהם לגידול ולשווק הקורניש. עיקר המעלה שרוצה לציין הוא - שהוא בעל חוזק מכח היותו מיוחס לעופות הקרב. וכדי לבסס מעלה זו, הקדיש את תחילת הבוך לבירור יחוסו ולהשתייכותו לעופות הקרב. וכן עוסק בסתירות שיש בעובדה זו מתוך הספרות ומהידע של הפרופסורים או המגדלים ומעלה רעיונות ומסיק מסקנות.

ואעתיק מתוך דבריו את הנוגע לנו לבירור יחוס הקורניש כדלהלן :

א. אחרי כל הדיון ביחוסו הוא כותב : - מסקנת הדברים שהוחלט מטעם **הסמכות החוקית**

What Authorities Believe—G. T. Whitfield, of England, in his discussion, "Origin of the Indian Game," believes that the origin of the "Indian Game" can only be guessed at. The fowl

הוא, שיחוסו של הקורניש (הנקרא "INDIAN GAME") א"א לדעת - ואפשר רק לנחש

בלבד [שם סוף עמ' 9].

the Chittagong, a long-legged rowl of little game tendencies.
The Cornish fowl as a distinct breed never existed in India.

ב. ברור לו בלי ספק שהקורניש כזן מעולם לא היה קיים באינדיא, [שם עמ' 8].

לעומת זאת זן **המלאי** וזן **האסעל** ברור שמקורם מאינדיא, והובא משם בשנות 1830 לאנגליה (ראה לעיל כתבה מלאי), ולכן אין ספק שהקורניש שהתגלה רק באנגליה, מקורו משם.

ג. השם קורניש בא לשימוש [באנגליה] עוד לפני 1886 (שאו נפתח לראשונה קלאב אנדיאן גיים הראשונה

עמ' 8

The name Cornish was brought into use prior to 1886 in connection with and to distinguish from fowls of the Aseel type and the original Indian Game,* and was quoted in the "Fanciers' Gazette" (London) in the issue of April 16, 1886, by Mr. George Payne, originator of Pyle and Duckwing Leghorns. The Aseel

עמ' 11

When the Indian Game Club organized at Plymouth, England, April 15, 1886, the Cornish variety was designated a definite type, and differentiated from other Oriental varieties and crosses grouped under the heading of "Indian Game." Following this meeting, John Harris, of Liskeard, Cornwall, unquestionably the

My viewpoint of Cornish may be slightly different from that of some present-day fanciers, on account of long association with the breed and the fact that I watched it emerge from a mass of nondescript fighting fowls bred originally for pit use in natural spurs, and for that purpose first brought to America.

Many kinds of grade Orientals—some English-made crosses, others of pure East Indian blood—were bred in England as "Indian Game" when the first club was organized and an effort made to establish certain features and colors as the proper thing for exhibition purposes. The winning birds of those days were not

[Signed]
Indianapolis, Ind.

H. P. CLARKE.

לפיתוח הקורניש לתערוכת עופות קרב), **כדי להפרידה ולהבדילה** ממין המלאי [הנקרא 'אינדין גיים' המקורי] או האסעל, הדומה להם [type]. [כתב עת FANCIERS GAZETTE בלונדון באפריל 16 שנת 1886], [שם עמ' 8], {בי או ניתנו שמות להזנים, [השם 'אסעל' ניתנה לראשונה בשנת 1875²], והיות והיה ברור להם שהקורניש הוא זן בפני עצמו, על אף הדמיון לעופות הקרב סווג כזן 'קורניש' - וב1886 אפריל 15, הוקם הקלאב 'אינדיאן גיים' לטיפול הזן הקורניש נעמ' 11] לתערוכת עופות קרב, בעיקר בתוארו ובגוונים הראויים לצורכי תערוכה, (עדות דר' קלארק במבוא הבוך עמ' 4).

ד. מיד לאחר ההתכנסות בהקמת הקלאב 'אינדיאן גיים' באפריל 1886, פירסם ג'ון האריס,

When the Indian Game Club organized at Plymouth, England, April 15, 1886, the Cornish variety was designated a definite type, and differentiated from other Oriental varieties and crosses grouped under the heading of "Indian Game." Following this meeting, John Harris, of Liskeard, Cornwall, unquestionably the highest English authority on Game fowls at that time, wrote an article to the "Fanciers' Gazette" (London) April 22, 1886, in which he stated that Malay and old fighting Game crosses were eligible for the "Indian Game" classes. And then in 1886 the first article describing this breed in America appeared in the April number of the "Game Fowl Monthly."

הסמכות הגבוהה לקרבי העוף באנגליה (הגר ב'קורנוואל' מקום העיקרי של מגדלי הקורניש) עוד באותו שבוע מאמר להסביר שכל **המוכלא** ע"י עופות הקרב כגון מלאי **זכותם** להקרא אינדיאן גיים. מובן מאליו סיבת הצורך לפרסום מאמר

זה, כי מבלעדיו איך יוצג עוף מזן הקורניש שאין לו ולעופות הקרב כל קשר, בתערוכי עוף קרב תחת שם אינדיאן גיים, ובא המומחה (אולי יו"ר הקלאב) והסביר שהוא מוכלא מעופי הקרב ובכן זכותו לכך (שם עמוד 11).

ה. השם '**אינדיאן גיים**' לא ניתן אף פעם לשום זן ידוע כלל, עד להקמת הקלאב שהמציא לה שם זה, וכותב **הבוך**, הפעם הראשון שהוזכר הקורניש בשם 'אינדיאן גיים' בספרות עופות

Representing the type coming from India known as "Pheasant Malay" or "Indian Game."

1—F. G. Duttan first applied the name Aseel to the breed in England about 1875.

¹ שם עמוד 8 (מתחת לתמונה) 'פעזענט מלאי' כאשר הובא מאינדיה הנקרא 'אינדיאן גיים'.

² שם עמ' 7, פ. ג. דותן, נתן שם אסעל להזן באנגליה ב1875. וגם ספר הסטאנדרט הראשון של אנגליה יצא רק בשנת 1865.

the "Inland Poultry Journal," July, 1908, states that an examination of the show reports in the two leading English poultry periodicals, "The Live Stock Journal" and the "Fanciers' Gazette," reveals that at Bath in 1887 a genuine "Indian Game," was exhibited in the A. O. V.* class. This was the first time, he states, that the name ever occurred in any poultry publication.

*—Term used to designate class of fowls of no recognized standard. The initials stand for Any Old Variety.

הוא בשנת 1908, שכתבו שני **כתבי עת לעופות** - שבעיר "BATH" היה בשנת 1887 **תערוכה מעופות הגיי"ם**, ושם הוצג 'אינדיאן גייס' **אורגינאלי** (כלומר שהוצג ע"י הקלאב) - **והוגדר** שם על ידם כ **A.O.V.**, שפירושו **איזשהו סוג ישן** (שם עמ' 9).

והנה לא הוגדר הקורניש, כזן 'אינדיאן גייס' אע"פ שאלו שהביאו אותו לתערוכה רצו להציגו בשם זה, הרי השופטים בתערוכה, לא הסכימו להציגו כך, אלא הוגדר כמצגי איזה סוג עוף ישן, (כמובן שלא הוגדר כקורניש כי אז לא היה לו מקום בתערוכי עופי הקרב כלל).

Concerning the situation prior to the establishment of the Indian Game Club in England in 1886, Dr. H. P. Clarke, pioneer authority on Game breeds in America, in an article written for the "Inland Poultry Journal," July, 1908, states that on receiving

ו. **ד"ר קלארק**, היה **המומחה לתערוכות עופות הקרב** -

באמריקה - והסמכות העליונה בענין זה. [שם ריש עמ' 9]

Importing Cornish—The importation of Cornish was the next step that followed. Dr. H. P. Clarke, of Indianapolis, Ind., is conceded to be the pioneer of this breed in America. In August, 1887 he imported Cornish "Indians" to Irvington, a suburb of Indianapolis. In the same month the "Game Fowl Monthly" published the first illustration of Cornish to appear in any poultry book or periodical in the world. Dr. Clarke exhibited the birds he had imported, at the Indiana State Fair, a month after he received them. A year later, in January, 1888, he exhibited them

והוא הוא זה, שהיה היבואן הראשון שהביא את הקורניש לאמריקה בשנת 1887, לתערוכות עופות אינדיאניים, [שם סוף עמ' 11],

והנה באותו חודש שנולד השם **אינדיאן גייס קלאב** באנגליה, כבר פורסם באמריקה **בעיתון גייס פאיול'** מאמר סביב הזן החדש מעופות הקרב, [ראה לעיל אות ד' והושם קו תחת המשפט הזה], ועוד בתוך שנה כבר הגיע הקורניש לאמריקה ע"י דר' קלארק³, ופורסם מיד **באותו עיתון** מאמר בליווי ציור מהקורניש, [שם סוף עמ' 11], וכל זה נעשה **כדי להציגו בתערוכות עופות הקרב**. [עדות היבואן דר' קלארק **במבוא** הבוך עמ' 4, ראה באות ג' שהבאתי שם דבריו ושמותי קו תחת המילים האלו שלו] **ותוך חודש כבר הוצגו [עמ' 11]. מכל זה ברור, שדר' קלארק היה לו קשר מצוין עם המומחה הנ"ל באנגליה וביחד תכננו את הקלאב שם. וכן הוא זה שיזם אח"כ הקלאב באמריקה ורוח החיים שלה, [וכתב הראשית דבר של הספר הזה של הקלאב], כמו שכותב במבוא 'עתה זכינו שהמזכיר של הקלאב שלנו, כתב בוך חשוב זה'.**

ז. כאשר נשאל **ד"ר קלארק** ברבות הימים על השם **אינדיאן גייס** שניתן **לקורניש** באנגליה (לפי עדותו), בעוד שידוע של'אסעלי ול'מלאי נטפל שם זה, ואיך נטפל שם זה לקורניש שהוא סוף סוף מין בפני עצמו, הסביר והציג **ד"ר קלארק** כמה גירסאות ורעיונות

³ גם בימי התקשורת של היום יהיה זאת חידוש להביא תוך זמן קצר כזה את העופות לאמריקה, שהרי נפתח הקלאב לפיתוח וטיפוח הזן, ואני שואל **מתי העוף נטפח**: ואיך הצליחו לטפח העופות ולשלוח אותן לאמריקה בזמן כזה קצר, {אולי נטפח על האניה ובאוויר הים מתפתח מהר}. אין ספק מכל האמור שכבר בראשית רעיון הקלאב באנגליה היה מטרתה ליצוא הקורניש כמו שהוא לאמריקה בשם 'אינדיאן גייס' ודר' קלארק היבואן עבד עמה בשיתוף פעולה מלאה, וביררו קצת מתוך העופות הקורניש המוכנים לפניהם ושלחום - וכאשר הגיע לאמריקה - **והנה** - 'אינדיאן גייס' מטופח אורגנלי.

- **שכנראה** כל עופות הקרב נקראו כך באנגליה, וכנראה כל עופות הקרב יחוסם מהאסעל, גם

The Name "Indian Game"—Dr. Clarke evidently believes that the classes were filled with a hodge-podge of sizes and colors, Aseels pure and grade, Pheasant Malays, Old English Game crosses, and every imaginable combination of the three; also, that the name "Indian Game" represented a group rather than a single breed or variety, and covered all Oriental fowls excepting the Malays. Mention is made of Tegetmeier's old "Poultry

במאמר אחר טען שהוא בעצמו סוג אסעל נשם באמצע עמ' 9, ותחילת עמ' 10].

מעשה אחרי ז' הקדמות חשובות אלו אין לנו צורך לבניה יתירה כדי להבין שהקורניש הובא לאמריקה **כדי להציגו בתערוכות העופות האינדיאנים**, משום שהיה גופו במבנה דומה לעופות הקרב, ולשווקו כך להעוסקים בזה, והוא מסחר טוב לו כהמייבא, וכן מסחר טוב להיצוא האנגלי, ולמגדלי הקורניש שבקורנוואלד בפרט. ולכן **כדי להציגו כעוף קרב**, הרי בעל התערוכות שהוא גם היבואן [הלא הוא דר' קלארק בעצמו], **המציא לה שם 'אינדיאן גיים'** מאנגליה. והקים עם ריעו האנגלי מקורנוואלד קלאב בשם אינדיאן גיים ובהיות ריעו המוסמך הכי גדול באנגליה הצליח לכתוב מאמרים ולהסביר שהוא ראוי להקרא עוף הקרב, וכן עשה דר' קלארק בחדא מחתא באמריקה, מאמרים בביטאון **'גיים פאיוול'**, עיתון עופות הגיי'ס [עופות הקרב] שהרבה לכתוב שם מאמריו (כמו שמעיד במבוא שלו הנ"ל) ואולי היה זה ביטאון פרטי שלו, כל זה על אף שהיה ידוע שהקורניש כבר הוכר והופרד משאר העופות האינדיאנים כזן בשמו קורניש. **ובהיותם הסמכות העליונה בעניינים אלו**, לא היה עוררים על קביעתם זו.

ולכן כאשר נשאל השאלה הוצרך דר' קלארק היבואן להסביר איך זה שקראו ל**קורניש'** באנגליה **'אינדיאן גיים'**, כאשר שנים רבות כבר נודע בשם קורניש להפרידו כמין ידוע לעצמו, והמציא ליישב שכנראה שכל הסוגים ביחד נתנו להם שם זה, והוסיף אח"כ שכנראה שכולם כולל הקורניש הם מוכלאים מהאסעל וכל אלו המוכלאים מהאסעל נקראים כך באנגליה. [שם באמצע עמ' 9 הובא באות ו']. וכל המצאה זו המציא דר' קלארק מעצמו.

על קביעתו זה של דר' קלארק שהקורניש שנרשם כזן בשנות 1870 לערך הוא הכלאה מהאסעל ומלאי שהגיעו לאנגליה רק ב1830 או 1820 רק כחמישים שנה לפני שנתגלה כזן, **תמה המחבר הבוך הנ"ל** - הדבר ברור שבהכרח היה כאן איזה שהוא **שינוי פתאומי** איזה

שהוא **שינוי קיצוני** בג' זנים של העופות האינדיאניות שהובאו לאנגליה, בהכלאתם באנגליה. שהרי אפילו במהירות הבזק האפשר לפנטז להעוסקים בהכלאות, בוודאי

It is evident that there must have been a sudden change, a radical revision, of the standard of the three examples of the Indian importation and the native English crosses. The highest flight in the fancy of the transmutationists certainly could not have changed the characteristics of these closely similar breeds. It is believed that such change was only possible through the growth of scientific experiments, and the attempt of the breeders to try new combinations in mating.

לא יתאפשר שינויים בתכונות הזן הנולד מבין הכלאות של זנים קרובים אלו. אין להאמין שיקרה כזה שינוי אלא בקדימות ניסויי מדענים, וע"י שיטות חדשות של מגדלים בדרכי ההכלאות. כלומר שכדי לעשות הכלאה ולהעמיד זן הקורניש ששונה הרבה מאלו המינים ע"י הכלאות יצטרך שנים ע"ג שנים, ולא יתכן שמזמן שהובאו הזנים האסייתיים לאנגליה ועד שזמן שהתגלה הזן יקרה שינוי דרסטי זה.

הנה התגלה השקר וההערמה במלואה ובתוקפה, שבהכרח היה הקורניש זן לעצמו בלי כל קשר לעופות קרב, וגם לא הוכלא. מהם, וכל כולו הוא המצאת היבואן.

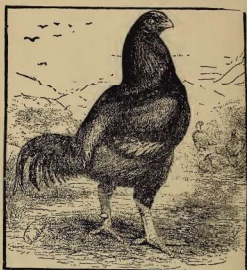
וכנראה ליישב תמיהה הנ"ל - אמר **דר' קלארק** שכחה של הפרייה בהכלאה לקורניש

THE CORNISH FOWL

11

ant Malay and the laced Aseel predominate. And again, Dr. Clarke reiterates in the "American Fancier," July, 1901, that Cornish are nothing more than "grade Aseel." He compares the expression to that of a "grade Jersey," which is not pure but contains just enough of the Jersey blood to make predominant the characteristics of this breed. He states that the Cornish fowl is strong in reproductive power, so much so, that from a mated Aseel cock and hen of any large sized, smooth legged variety, an offspring may be obtained from which the Cornish fowl may be easily evolved by a little selection in breeding. Dr. Clarke claims to have produced typical Cornish without a particle of Cornish blood to start with, believing that it is not necessary to have a particular cross or mating, such as the Aseel-Derby cross, that Montessor mentions Sir Walter Raleigh Gilbert made. From the variation in style, carriage and disposition, much consideration must be given the Clarke theory of the origin of the Cornish.

AN OLD ENGLISH GAME COCK

No trace of the blood of this fowl is to be found in the Cornish of to-day. This type of fowl was formerly used for crossing to increase the speed in fighting.

עוף הקרב האנגלי הישן

עוף הידוע שהכליאו ממנו עופות הקרב כדי שיהיו זריזים יותר בקרב

אמנם [מפליאיתם] לא נמצא כל זכר בדמו בעוף הקורניש (קורניש בוך עמוד 8)

כל כך חזק שע"י הכלאה פשוטה של האסעל עם כל תרנגולת גדולה יצליח לפתח זן קורניש עם קצת סלקציה. וטען שהוא בעצמו הצליח לפתח קורניש כנ"ל בלי להכליא עם שום קורניש מקורי. והוא מסיים שיש לתת מחשבה לתיאורייתו זה של דר' קלארק, על ייחוסו של הקורניש. כלומר שנראה רחוק מהמציאות שכן הוא.

ומלבד מה שהוכח שלעולם לא היה לו שם זה אלא הוא המצאת היבואן, הרי **בנוסף לזה** תמהו אלו החוקרים והמדענים [שבטוחים שהקורניש באיזה שהוא דרך קשור לעופות הקרב], שעוף הישן הידוע לעוף קרב העיקרי, שממנו הכליאו כל עופות הקרב כדי לתת להם כח הזריזות בעת הקרב, **לא נמצא שום זכר מדמו בהקורניש כלל וכלל**. [עמ' 8 - ראה תמונה].

ולא עוד אלא **שמחבר הבוך, גם מודה ומתמה, שאין זכר לדם האסעל, בהקורניש**

עמוד 14

The original Cornish in England contained very little Aseel blood. It seems to have been the aim of the British fanciers to breed out the Oriental type, and it was not until about 1900 that they returned to the original model adopted by the Americans

עמוד 23

It is believed that the increased demand for exhibition birds stopped the breeding, to some extent at least, for fighting qualities. Traces of old English Game blood can no longer be found in the modern Cornish. As the demand for table qualities became more

שהביאו מאנגליה, וכדי ליישב התיאוריה הידועה שהיא אסעל או מלאי או לפחות הכלאה מהם כתב שכנראה האנגלים הכליאו אותה הרבה בזדון כדי להוציא ממנו את הדם האסייתי. [עמוד 14]. ובמקום אחר

כתב [עמוד 23] שמתוך שנפסק הביקוש לעופות קרב הפסיקו להכליא אותו עם המלאי ובכך הפסיד דם האסעל שהוכלא בו.

ואני שואל **לקורא שורות אלו** מי יאמין לרעיונות אלו !! זן שרק לאחרונה הצליחו להמציא אותו ע"י הכלאה מעופות הקרב - פתאום נכנס שנאה בכל מגדלי הקורניש באנגליה לעשות ההיפך בהכלאות מרובות להוציא את הדם האסייתי השנאוי ממנו, - והנה הזן שהפסיד תכונותיו ע"י שהפסיק להכליא אותו מחדש. **ולמה לא הפסיד כל מבנה גופו שבא מהם לשיטתם**, ושהוא כל סיבת החלטתם שהוא הכלאה מהם.

פולמוס העופות תשע"ז

מכל הנ"ל ברור שמעולם לא היה הקורניש מורכב מהם. דהנה עוף הקורניש שהגיע מאנגליה לא ניכר בו כל דם מלאי ואסעל, וא"כ מי החליט שהוא נכלא מהם לפני כן, ורק אח"כ נפסד ונעלם.

זה גם יסביר מה שכתב שם בתמיהה [בהערה בשולי עמ' 8], שהשם אינדיאן גיים נעלם

ונמחק לגמרי מהקשרו

לקורניש, ואין זכר משם זה

לענין הקורניש בספר ה-A.P.A.

ספר ה"סטנדרט של אמריקה", - וברור שנמחק כי נודע שאין בה כל אמת.

ועוד הוכחה ברורה לזה שהאמרקאים עמדו על השקר שבשם אינדיאן גיים, הוא, שאע"פ שהקלאב שהוקם באמריקה היה שמו אינדיאן גיים קלאב כמו הקלאב שהוקם ע"י ריעו באנגליה, הרי במשך הזמן נתדלדל הקלאב, והחליטו לשנות השם לקלאב קורניש, ואז חזר לפעול ביתר שאת תחת שם זה, (עמ' 14) ואין ספק שהוצרכו לשנות שם הקלאב ל'קלאב קורניש' כי הובאש שם מתוך השקר שנודע מתחתיו.

מסקנת הדברים:

מעולם לא היה לזן קורניש שם אינדיאן גיים, והוא היה המצאת היבואן בלבד, כדי שיוכל להציגה בתערוכת עופות הקרב, ומכיון שהוא היה גם המומחה והסמכות בענין זה, והסביר דבריו בכל מיני דרכים, התקבל דבריו עכ"פ במידה מסויימת.

הנה מכל הנ"ל מבואר, מעל כל ספק שבאנגליה מקור הקורניש, היה ידוע להם שהוא מין בפני עצמו, על אף הדמיון לעופות הקרב - ומטעם זה גופא - ניתן לה שם 'קורניש' כדי להפרידה מעופות הקרב הדומים לו במראה, והוא היה זן נפוץ מקורי. - א"א להאמין בדרך הטבע שהוא נולד ע"י הכלאות, מזמן הבאת עופות הקרב לאנגליה, ונהפך לזן בזמן קצר כזה כמו שכתב הבוך בעצמו.

ולא עוד אלא - בגילופים וציורים ואיורים מושג שהתחיל באיטליה כבר משנות 1400

והתפשטה שיטת ציירות אלה בכל אירופה, {מאות שנים לפני שהובאו העופות האינדיאנים לאנגליה

very little information. Etchings and paintings known to have been made after the Renaissance, which began in Italy in the 14th Century and gradually spread over western Europe, show the Aseel and the Black-Breasted Malays as typical barnyard fowl.

ואירופה}, מראים עופות האסעל והמלאי כעופות חצר טיפוסים, [תרגום

מהנכתב שם תחילת עמ' 9]. כלומר שבגילופים ואיורים אלה מכל איזורי אירופה, נראים איורי כפר ובו תרנגולים במבנה גוף המאפיין את מבנה עופות הקרב אסיל ומלאי, עומדים בין צורת שאר סוגי תרנגולי הכפר. - והנה אין ספק שעוף זה שציירו הוא היה עוף הקורניש שיש לו מבנה גוף זהה, ולא עופות הקרב המלאי והאסעל, כי עופות קרב אלו ידוע וברור לכל זמן הבאתם לאנגליה ואירופה בשנות 1820, שאז נכנס משחקי הקרב לשם ושרק אז הובאו עופות הקרב מאינדיא לשם, כמו שהם כותבים כולם כעובדה מוסכמת וידוע.

גם עופות אלו אין להם מה לעשות על הכפרים כי אין בהם תועלת לאכילה כעדותם של משרד החקלאות. ובהכרח שאיורים אלו של תרנגולים **במבנה גוף** עופי הקרב הם איורים של 'הקורניש' שהוא עוף כפר מעולה, שהיו לפי"ז נפוצים באירופה מאות בשנים לפני שהגיע משחק הקרב לשם.

אלא שכותב הבוך, הבנוי על תיאוריה שלו, שהקורניש נוצר רק בשנות ה-1840 באנגליה, לא מאפשר לו להסכים שאלו האירורים הם קורניש, ובכן מפליא לראות בכפרים עופות קרב שבאו מאינדיא הרחוק שאין לו כל מגע וקשר עם אירופה בתקופה מוקדמת כזה, ומתמה איך מוצאים אותם על הכפרים בכל אירופה ובאנגליה, ובפרט שאין לעופות אלה כל תועלת מלבד לקרב. והרי לא הקרב ולא עופות אלו, היו באנגליה עכ"פ תקופה ארוכה לפני 1820 ועד שהובא כדבר חדש, המשחק ויבוא העופות ב-1820.

ואמנם לא אלמן חכמת הגוי, **מצא תשובה גאונית להתעלומה**, וכך הוא כותב, כאשר היו מלחמות בכל השנים בין המושלים, זה כבש והשני כבש ממנו, רק סביר להניח

breeders of the fighting cock. As travel became more common, and conquests of rising empires spread, it is natural to suppose that soldiers, invading different lands, had with them their pet fighting cocks. Thus, the early existence of the Aseel fowl in England was due to Roman gladiators; this would solve the mystery of its presence there at the time of the Druids.

שהחייילים בעת כבישתם כל מיני ארצות הביאו אתם עופות הקרב החביבה עליהם. **הרי** שהתקיימות הקדומה של עוף האסעל באנגליה

הוא בזכות הכובשים הרומיים אז, - **ובכן יופתר התעלומה** [MYSTERY], התקיימות עופות הקרב האסעל באנגליה בתקופה הקדומה של ממשלת הדרוד"ס.

אמרו חז"ל חכמה בגוים תאמין, באמת המצאה גאונית כזו לא תמצא בחכמי ישראל, כי רק ראש עכו"ם יקנה רעיון שטותית כזה.

עוד נתון אחד שחשוב לדעת הוא, שבסוף הבוך הנ"ל [עמ' 80], כותב **שבאנגליה** כבר בימיו {1922} **73% מהעוף הנמכר והמשווק, הינם מתרנגולי זן הקורניש**.

מכל זה מבואר שהקורניש עם כל הדמיון שיש לו לעופות הקרב במראהו החיצוני, אין לו כל קשר אליהם, **אלא הוא תרנגול קדום וידוע, שהסתובב בכפרים בכל אירופה**, מין בפני עצמו, מין מוצלח ביותר לאכילה, עד שהוא היה התרנגול הנאכל לרוב המכריע של הישוב, כבר לפני יותר ממאה שנה. - **ומעתה - אילו** עוף זה הנאכל לרוב האוכלוסיה לא היה לו מסורת, כלומר **שכלל ישראל היה נזהר מלאכלו**, בודאי שזה היה ידוע ומפורסם שהתרנגול הנמצא בשוק ושרוב עכו"ם אוכלים אותו אינו נאכל לישראל, **ומעולם לא שמענו מאבותינו כזאת**. ומכיון שאנגליה ברוב רחמיו וחסדיו ב"ה, לא עבר עליו התופת, ומסורת שבה עבר מדור דור בלי מפרע, על כן כל שאין זכור אצלם דבר כזה הרי בהכרח שלא היה כך.

ובשנים אלו היו גדולי ישראל באנגליה שעסקו והבינו היטב בנושא הכשרות והשחיטה באנגליה, ביניהם **אדמו"ר משאץ זצ"ל**, וגם **הרב יחזקאל אברמסקי זצ"ל** שהגיע כבר בתחילת **תר"פ** [בערך 1922], אשר לפי האמור היה הקורניש העוף העיקרי

באנגליה, וידוע שהוא גם העמיד הכשרות בתוקף עד שגם עמד במשפט הערכאות נגד איזה קצבים ושוחטים שלא סבלו את סמכותו. וידוע שכאשר התחיל לנאום שם פתח ואמר **אני הבעל דעה הרבני הכי גדול כאן במדינה**, מיד הפסיקו השופט ושאלו "אם מותר לי לשאול איפה העונה במקצת לפחות", על אתר ענה לו הרב אברמסקי זצ"ל בחכמתו, **הרי אני פה תחת אזהרה להגיד רק האמת לאמיתו**, [וזכה במשפטיהם נגדם]. ואילו עוף הקורניש הנאכל שם לרוב האוכלוסיה, לא היה לה מסורת, הרי ודאי שהיה מערער לאוסרו, ועכ"פ היה מוזכר באיזה מקום שהיה ערעור כזה. וע"כ שהיה מסורת גם לעוף הקורניש.

וגם בימים ההם היו שיירות מצויות והרבה נסעו מכל אירופה לאנגליה יום יום, וידוע שהרב **מיכאל בער ווייסמנדל** זצ"ל היה שם תקופה, והעופות בימים ההם נקנו בשוק והולכום לשוחט ונמלחו בבית, והיה ידוע צורתו לכל, גם גדולי ישראל בהגיעם למקום חדש היה דרכם לבדוק הסכינים ולהגיע לבתי השחיטה וראו העופות שם.

גם היה שם הרב פרבר, והרב שמריהו אדלער הכהן בעל מחבר **מראה כהן** שהגיע לשם מפולין, והוא היה גאון ותקיף אשר עשה פולמוס מכל מה שראה, ולא שתק ולא כנע לשום אדם, וכתב הרבה נגד הרב הילמן הרב הראשי דשם על כל ענין שלא מצא חן בעיניו, ולא שמענו שערער נגד העוף הנאכל.

מכל זה מבואר כמאה עדים בלי כל ספק

שעוף הקורניש, הוא תרנגול שהיה נאכל ע"י ישראל קדושים, במסורה, כל

השנים באנגליה ובכל אירופה.

ואני חוזר ואומר שכל מה שנאמר כאן אינו בגדר ספק אלא בגדר ודאי⁴, כי הבוד הזה הכותבו היה דייקן באופן מדהים והוא מציין שמות האנשים והמגדלים השונים בשמותם מקום מגוריהם המדויק התאריך המדויק שנאמרו הדברים שם הבטאון שנתפרסמו דבריהם ובתאריך מדויק, וצורת כתיבתו המדויקת מרשים כאמין מאד. ומאחר שמתוך דבריו אין ספק שכל שם אנדיאן גיים בהקשר לקורניש אינו אלא המצאה בלבד וכל ההמצאה כדי להציג הקורניש כעוף קרב, ושלמעשה מודה נגד רצונו וטובתו,

⁴ ראיתי להרב בוקוואלד שליט"א שכתב הערות על קונטרס זה בכ"ג אלול ע"ז, ובמחילת כבודו לא מצאתי בהם כל הערה **עניינית**, מלבד קינטורין על שלא דייקתי במאה אחוז על התרגום, ובכן עברתי שוב ותיקנתי פה ושם התרגום שיהיה כפי מיטב אפשרותי תרגום מאה אחוז. ורצוני להביע שהיום כל אדם שני מכיר אנגלית אין אפשרות לעשות משחקים בתרגום. והנני מעיד על עצמי שאין לי כל נגיעה בכל מה שכתבתי לא לכאן ולא לשם, אלא להוציא לאור האמת, וכתבתי את האמת הברור לי בקונטרס שלפניכם, והבוחר יבחר. אילו לא הייתי מגיע למסקנה שעוף הקורניש בגדר וודאות אינה הכלאת המלאי וכדומה, הייתי מפסיק לאכול עופות הפטם, ולא הייתי סומך על כל ההתירים הנאמרים שהם כולם לדעתי התירים שאינם אלא אותם הק"נ טעמים שניתן להתיר את השרץ בעצמו, כאשר ביארתי בקונטרס דלעיל **כל צפור טהור תאכלו**. וכאשר סיימתי תגובת הרב הנ"ל שסיים וכתב 'במקום להתעסק בפלפולי שקר על המציאות, היה לו להר' שיינפלד להתמודד עם האמת, וליישב העוף שלנו עפ"י הלכה **ובנקל יש ליישבו** ואכמ"ל - פשוט עלה לי צמרמורת, והשם הטוב יכפר, כי אין לי ספק שכל כוונתו שליט"א גם בערעורו וגם בישובו לשם שמים.

שאין כל דם עופות הקרב נמצאים וניכרים בו כלל, כל זה מוכיח בלי כל ספק שאין לכל סיפור ההכלאות שום אמת כלל.

ומעתה הקונטרסים ומודעות ברחובות עיר המפקפקים בייחוס הקורניש, מעתיקים דברי ה**בּוֹךְ** והמאמר של **פרופ' ג'ול הנ"ל**, ושאר כתבי הגויים הבאים אחריהם - מכוחם - כאילו שהוא דבר מבוסס שיש בו כדי לערער על מנהג ומסורת ישראל. אינה ערעור כלל אלא לאלו המתייחסים למאמרי פרופסורים והמדענים מהאינוברסטיות כיודעי אמת ויודעי מדע האמיתיים, והשערות שלהם נאמנים אצלם, ואע"פ שיודעים שכל רעיונם בנוי על אפיקורסות ממש כמפורש בכתביהם, מ"מ סומכים שהם עובדות יבשים אשר ראוי לערער מכוחם. אבל לסומכים על דת תורתנו ומסורת ישראל ברור לנו **שכשם שהקב"ה ברא עופות היער והם טמאים כך ברא מינים אחרים ביתיים**, וככל שיהיו דומים לעופות היער הטמאים, אעפ"כ הביתיים הם כשרים וטהורים ונאכלים במסורת ישראל. מלבד שדבריהם לרוב מבוססים על אינטרסים בשקרים וכזבים כמו כאן נגיעות היבואן 'דר' קלארק' שנתקבל דעתו בהיותו סמכות העליון בזה אע"פ שהוא נגד ההיגיון וכולו מזויף מתוכו כאשר נתבאר לעיל.

לדאבוננו מאחר שהדברים של המדענים נאמרים בהסברים, ושאני מינות דמשכי, להאמין להם רח"ל. יה"ר שתהיה זאת הפולמוס ליעד עולם שכל דברי הגויים וחכמיהם אינה אלא השערות ודמיוניות ואינם עובדות ומוסכמות אמתיות. כלל ישראל הנוהג בתמימות ע"פ פסקי השו"ע והפוסקים יש להם סייעתא דשמיא כי הנהגת התורה שומרת על כל מקיימיה כראוי מלהיכשל ומלטעות לימין או לשמאל.

מסקנת הדברים לעניין לעז הייחוס:

כל דברי המעוררים אינם מבוססים אלא על השערות פרופסורים הניזונים מרעיונות אפיקורסיות ובלי כל הוכחה אמתית, והם עצמם גם סומכים על סיפורי שקרים וכזבים מבעלי נגיעה ועמדה שהמציאו דברים לצורך תעמולה ומסחר⁵, אשר מזויפים מתוכם ממש, ואין להתייחס לדבריהם כלל.

⁵ הרב בוקוואלד בהערות על קונטרס זה בכ"ג אלול ע"ז אות ז' כותב, בעיקר תימה הדבר, איך אפשר להוציא מהפה, וכ"ש מהעט הדיגיטלי, טענה שהתרנגול הקורניש, הכהה והלבן, היו קיימים מעולמים, ויש להם מסורה מימי חז"ל או הראשונים, ושכל המאמרים שנכתבו באנגליה בשעת מעשה הכלאתם ויצירתם הם דברי זיוף ושקר. - ואמנם לא עלי תלונתכם אני [ח"ו] לא הוצאתי מהפה כזאת, אני לא אמרתי אפילו לו מילה אחת, אני רק העתקתי ותרגמתי מה שיצא מפיהם ומעט [העדיין בלתי דיגיטלי] שלהם, אשר באמת הם תמהים על הדברים הבלתי מתקבל ובלתי מציאותיים הנאמר ע"י סמכויות אלו, ומודים הם בעצמם שקשה להאמין להם, עד שנמחק מהסמכות האמריקאי לחלוטין.

סוף דבר - הדבר ברור

שתרגול הקורניש, שהעוף הפטם הנאכל כיום יוצא ממנו, ומורי ההוראה והשוחטים הסכימו להאכילם לישראל קדושים, זה כחמשים שנה האחרונות

על אף שהוא משונה קצת במבנה גופו משאר התרגולים הידועים לנו הוא עוף טהור ידוע לנו במסורת וכשר למהדרין מן המהדרין וכיהודה ועוד לקרא - לדברי הרבנים שליט"א נותני הכשרות

על המדפים קונטרס פולמוס העופות מהמייל עליז לשלוח 20 נח
לכתובות שבשער או לחשבון 321222 - 185 - 52

ומעתה נעבור לענין ערעור ההכלאות

גם ערעור זה מתחלק לשני חלקים. הא' הכלאות העבר, והב' הכלאות ההווה.

א' הכלאות העבר:

המעררים טוענים שיש בכתבי הגויים שרוב זני העופות הם מוכלאים מכל מיני עופות שאין לנו מסורת עליהם וגם מאלו שכבר חששו אבותינו עליהם בשו"ת, כגון הקוצ'ין הידוע, והדורקי"ן העוף בעלת חמש אצבעות. וא"כ איך נאכל מהם. - ואנו נתלכד על העופות שהפסם שלנו מוכלא מהם שהם ה"פלימוט רוק", וה"קורניש".

הפלימוט רוק לפי כתביהם

כנראה הוכלא מתרנגול דומינקה [עוף אמריקאי קדום], שאין ספק שהוא דומה לו מאד ובפרט בצבע שלו שהם 'BARRED' [שורה שורה], ויתכן שיש עליו מסורת אמריקאית,

ועכ"פ המעררים אינם רואים בו חשש, מצד היותו תרנגול רגיל ממש לכל דבר, ואמנם מעררים מצד שהוא לפי דבריהם הוכלא בשתי תרנגולים הקוצ'ין והדורקי"ן, שכן היו מוכרים מאז במאפני הדורקי"ן.

ועל הקורניש כבר הבאנו לעיל שהמעררים טוענים שהוא מלכתחילה מוכלא ומיוצר כולו מכמה עופות קרב.

והנה לגבי הקורניש כבר הארכנו בחלק הקודם להוכיח שכל דבריהם בנויים על שקרים וכזבים אשר הם ממש מזוייפים מתוכם. ומדבריהם בעצמם הוכחנו בלי כל ספק שהקורניש הוא זן קדום, ואין לו כל קשר לעופות הקרב מלבד שצורת מבנה גופו דומה להם. והקורניש הוא עוף הנאכל במסורת כל השנים באנגליה ובכל אירופה.

וכבר למדנו משם שכל דבריהם אינם אפילו בגדר השערה, אלא בגדר רעיונות דמיוניות בלבד. וכולו מבוסס על תיאורית האפיקורסית של דרווי"ן, אפ"ל, שהיה אז התיאוריה המקובלת אצל כל המדענים של ימים ההם, ושהחליט שכל התרנגולים באים מתרנגול היער כפי שהאדם בא מקוף היער, אלא ששודרג, ובכן כל זן הוא בהכרח איזשהוא הרכבה מזנים הקודמים, ולפי צורתו ותוארו ומנהגיו סווג כהכלאה מזה או מזה. ואין סיבה להכפיל דברינו.

רק נחזור להוכיח מתוך דבריהם כאן, שהם עצמם כותבים שסיבת קביעתם שהרוק הוכלא הוא ע"פ צבעיו וע"פ אופיו וכדומה [כמובא בתרגום לעיל].

אלא שכאן אני רוצה להבהיר שלפי דעתי, [הנובע מהראיות שאביא להלן], אין ולא היה מעולם שום זן חדש שנוצר ע"י הכלאות, וכל המושג אינו אלא הבל הבלים מעיקרו, כדלהלן:

ונקדים כמה הקדמות והסטוריה:

א. בשנת 1860 לערך התחילה יצירת רשימה ממשלתית של סיווג המינים של תרנגולים לשמותיהם, [הבוך הראשון של ENGLISH STANDERDS (אינגליש סטנדרט'ס) יצא ב-1865⁵]. רשמו את הזנים הידועים, ונתנו להם שמות, [למשל הזן אסעל ניתן לו שם אסעל בשנת 1875⁶, השם קורניש גם באותו פרק⁷, ובאמריקה רק ב-1873 התחילו לסווג העופות וב-1874 נדפס הבוך של סטנדרט'ס האמריקאי הראשון] וכל מי שהביא סוג זן חדש, קיבל רישיון ונרשם לזן חדש⁸.

ב. סיווג הזנים נעשה ע"י מדענים וחוקרים שדנו בסיווגם ובתוארם, עם השערותיהם מאיזה מינים קדומים הוכלא כל זן לפי דעתם האפיקורסית שכל זן הוא צאצא מזנים קודמים, וע"י קביעות המדענים הללו שהתפרסמו, התקבל בדעת הקהל שזנים נוצרים ע"י הכלאות. ולכן כל מי שמצא זן חדש בשוק שעדיין לא הוכר, בא וסיפר איך שהוא הכליא אותו מזה ומזה, **ככל שעלה על רוחו**, וכל שלא הוכח ששיקר התקבל ונרשם כדבריו שהוא זה שיצר את הזן וממה הכליאו⁹.

כל זה נמשך עד 1920 לערך, ובשנים האלו מתוך התרשמות מהסיפורים שנרשמו וקיבלו גושפנקא ממשלתית, נכנס לדעת הקהל שישנה באמת אפשרות מעשית להכליא ולייצר זנים חדשים.

ג. לדעתי חלק ניכר מהפצת רעיון זו והכנסת הענין לשימוש בו בפועל, יש לייחס לזכותו של קלאב הקורניש **שהיה לו בשנת 1919 כ-600 חברים בקלאב זו**¹⁰, שהיו תחת השפעת סיפורי דר' קלארק, ועידודו לייצר קורניש ודומיו ע"י הכלאות. דר' קלארק מספר במבוא שלו לבוך הקורניש על הדפסת כמה ספרים בראשית דרכו של הקורניש [בשנות 1890] אלא שלא זכו להיחשבות גדולה אז ונעלמו. ועכשיו שכבר הצליחו להפיץ את הקורניש במידה גדולה מבוא הבוך ע"י דר' קלארק ובחתימתו

There has long been a need for a real breed book on Cornish. Those old monographs of the early days, by Whitfield and Babcock, were written at a time when the fowl was still in a developing stage, and as a consequence, the books became out of date within a very few years after their publication. I started a similar work myself in 1893 but never completed it. The preliminary chapters were printed in the "Game Fowl Monthly." Since that time nothing has been done until our worthy Club Secretary, Mr. Bohrer, was finally persuaded to get busy with his pen. Now at

[Signed] H. P. CLARKE.
Indianapolis, Ind.

ומבוססת ראה צורך לכתוב שוב ספר, והוא בעצמו התחיל לכתוב ספר ב-1893 ופרסם החלקים שכתב ממנו בביטאון שלו, ושמה שעכשיו הצליח לשכנע המזכיר של הקלאב לקחת העט בידו ולכתוב בוך זה.

⁵ ראה ב PULTURY CLUB תחת עוף BRAHMA.

⁶ ראה לעיל הערה 2.

⁷ ראה לעיל בפרק הקודם [עמ' יג אות ג].

⁸ כמו שהובא בבוך קורניש סיפורים אלו לרוב.

⁹ כמו שהובא בבוך קורניש סיפורים אלו לרוב.

¹⁰ כך כותב בבוך, - ומדגיש שמעולם לא נרשם סכום כה גדול של חברים בשום קלאב, בעולם א.

In England in 1890.

Many Members—Almost 600 members were listed in the American Cornish Club during the years of 1919 and 1920. This is the greatest number ever recorded in the history of any club specializing in Cornish, either in the United States or Great Britain.

In 1901, H. C. Bohrer, Secretary of the American Cornish Club, wrote:

בן קורניש קלאב 1922, אשר כתבו מזכיר הקלאב - נועד לעודד וללמד חכמת ההכלאות,

הקדמת מחבר הבן

The CORNISH FOWL is sent forth on its journey with the sincere hope that it may prove an inspiration and help to all who are interested in poultry breeding, whether Cornish or any other breed of poultry.

FRED H. BOHRER.

בכלל ולא דוקא להקורניש, כך כותב

המחבר **בהקדמת** הבן, ומפרט בו דרכי ההצלחה בהכלאה ואורך הזמן הטיפול בה, ובבן מבאר ומפרט איך

שכדאי להכליא מין במין ולייצר מין חדש, וכמה זמן יקח לפי דעתו לראות תוצאות עמידות ויציבות.

ג. כתוצאה מכך התחיל התעסקות המונית בהכלאות כדי לייצר זנים חדשים, וזה היה בעיקר בשנות ה-1940 - 1970. לגודל הפליאה לא נרשם מהתקופה הזו חידושים של זנים חדשים, ופשוט שזאת גם הסיבה שהפסיקו להתעסק בזה.

גם ממה שהוא מבאר בבן אנו רואים שגם לפי דבריו הוא ענין של מינימום 30 שנה, ועד יובל שנים. וזאת כדי לקבל שינוי קל כמו שינוי צבע או שינוי כרובות¹¹.

לפי מיטב ידיעתי עד להיום, כל הזנים שנמצאו ונרשמו בעולם, כולם הם מהרשומים מהתקופה הראשונה לפני 1930.

עברתי על כל העופות המופיעים בקלאב העוף האנגלי, ושם 15 עמודים שבהם 80 סוגי תרנגולים, הנמכרים באנגליה. רשומים לפי סדר א"ב, [הצגתי כאן 4 עמי הראשונים], ואין אף זן אחד מתוך כל 80 הזנים שנתחדש במאה האחרונה.

העובדה - צועק דרשני.

והתשובה ברורה - אין - ומעולם לא היו זנים קיימים שנעשו ע"י הכלאות, אלא הם סיפורים אגדיים בלבד. הזנים שהובאו לרשויות - נמצאים **מתחילת הבריאה**, והם היו זנים שנמצאו מהקיים, ומביאיהם ספרו ככל העולה על רוחם. גם רעיונות החוקרים שכתבו כל זן לפי השערותיהם כהכלאה של זה וזה, אינם אלא שטויותיו של דרווין.

ברור שאפשר לעשות הכלאות ולהמשיך להכליא אבל אי אפשר לעשות ע"י זה זן קבוע וקיימא, זאת הוא הרגשתי מכל מה שראיתי בענין.

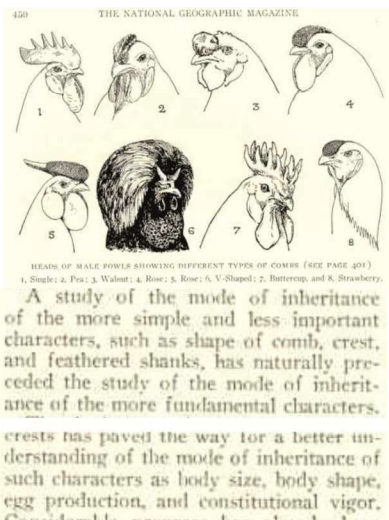
all the history of this fraud and its promoters. One of the most successful exhibitors is my neighbor, and he claimed a cock at two guineas in the selling class at the West of England Show, which was bought by a man here from a farm yard at half a dollar. This bird was bred from a Malay cock and a common hen. They have formed a club for this so-called breed and published a standard of points, and as I know the whole crowd, I will take oath that not one of them ever bred a Cornish fowl in his life.

דוגמה לכינות הדבר נמצא גם בהבדל עצמו שמביא מכתב שפירסם **אחד מהמגדלים המפורסמים**, וכתב - שהוא היה בתערוכה וסיפרו שם סיפורים על זן הקורניש שהם ייצרו ע"י הכלאות, וקם וצעק היות ואני מכיר את כל

הקבוצה הזאת **אני נשבע** שאני יודע ובטוח שאף אחד מכל אלו מעולם לא עשו הכלאה שייצר את הזן זה. (שם עמוד 13).

הדבר האחד והיחיד, שמקובל עלי להאמין בענין הכלאות הזנים הוא, שהם מצליחים לשנות צבעי הזן ע"י הכלאות של עשרות שנים, כאשר בכל אלו השנים נזהרים להכליאם בתמידיות רק באלו שהם בצבע הרצוי במשך כל עשרות שנים הללו¹², עד שהם מולידים כולם באותו צבע. ובענין זה ראיתי בכתביהם, התעסקות רבה מאד, והוא הפתיחה של כל מי שמדבר על הכלאות, ולמדו שיטות חשבוניות איך לדעת כמה מתוך הנכלאים יהיו כעין צבע האב וכמה כעין צבע האם בדור הראשון והשני והשלישי ורביעי בסדר החישוב המדעי עד שבסדר הנכון לאחר כמה וכמה דורות יולדו כולם בצבע אחיד.

לעניינינו, בנוגע לצבע הלבן שאנחנו משתמשים בו, כותבים כולם שאע"פ שיש כמה מקורות ללבן, הוכח היג'ן הלבן של **הלגהורן** להיות המשפיע הכי מוצלח לצאצאיו לשינוי לצבע הלבן. וכן תמצא תמיד בספריהם שימוש ב**הכלאת הלגהורן**, וכן גם לעניינינו בבארד רוק או בקורניש יהיה מוזכר שהוכלא עם הלגהורן לקבל זן רוק הלבן, והקורניש הלבן, ויש להניח שזה נכון. אמנם בהיות שהלגהורן יש לו לכו"ע מסורת, בכך אין לנו כל חשש במה שנכלא כדי לשנות צבעו.

עוד ענין הוזכר בינאשנל ג'יאוגרפיק'ס' שהכרובולת הוא דבר תורשתי קלה ומסודרת וכן סוגי ויש סדר מסויים לדור דור, יש 8 סוגי כרובולת וישנם כאלו שמתגברים על אחרים בדור ראשון ואח"כ בדור שני נעשה חצי חצי ואח"כ שלש מול אחד בדור שלישי, ויש כאלו שע"י עירבוב יוצא סוג חדש. ובהיות שאלו השנים כלומר סוג נוצות וצבעו וכן כרובולת הם מהדברים הכי תורשתיים בכך מצאו סדר מסויים שהוא עובר בין הדורות, משא"כ דברים יותר מסובכים כגון מבנה הגוף ומהירות הטלת ביצים שסדר התורשתי הרבה יותר מסובך, וכותב שענין הכרובולת מהוה בעיה גדולה בהכלאות כאשר המכליא רוצה שהצאצא ישאר באותה סוג כרובולת.

¹² גם זה לענין שינוי הצבע בלבד, מצריך עשרות שנים, כמו שמצאתי בכמה מספריהם שאין להם כל קשר כמו בבדן הקורניש עמוד 50, וכן בתרנגולי אנגליה קלאב בכיתוב של תרנגול Andalusian, תמונה מהכתבה מובא להלן ובהערה 14.

פולמוס העופות תשע"ז

כז

ברור שיש אפשרות להשתמש עם הכלאה, ומשתמשים בה בבירור בעוף הפטם ועוף המטילה, כאשר נעניין בהמשך המאמר הזה, אמנם כוונתי שרק לתווך קצר של כמה דורות יהיה האפשרות לדעת התוצאות באופן שיהיה מסחרי להשתמש עמו. אבל לוצר זן חדש שישאר כל הנולדים באופי טבעי מהיום זן זה לפי כל האמור הרי לדעתי אין אפשרות כזו ואין דברים האלו אלא פרי רעיונות אגדיים ודומיוניים.

מכל האמור נלענ"ד שאין כל חשש על שום זן קיים לפנינו, שהוכלא מזנים אחרים, לא בזנים טהורים וכ"ש לא בזנים טמאים. כל זן קיים הוא בודאי מששת ימי בראשית.

ואשר על כן נראה שאין כל חשש על המינים הידועים כזן קיים, חשש להכלאות מן העבר.

ב'

ועתה לענין - הכלאות ההוה.

היום יש שלש חברות לטיפוח עופות לרוב רובם של כל המשק העולמי, הא' **אבע"ר אקור"ס** כהיום חלק מחברת AVIGEN [אביגען] בבעלות גרמנית. השני **ווענטריס** כהיום חלק **מקוב-ווענטריס** בבעלות אמריקני, 90% מהשוק מהם, השלישי **חברת הובורד**, בבעלות צרפתית. (ד"ר קולין באקסטער - ג'וני'ס במכתבו).

חברות המטפחים עופות הפטם הרי עושים 'סלקציה' והכלאה בהן כדי לשבח מקחן, וזה ברור שהרי זה עיקר המקצוע שלהם, לסלק החלשים שבין הנולדים ולבחור רק המובחרים להמשך הזן. דבר זה נקרא אצלם ליי"ן LINE (שורה). הליי"ן הזה הוא שורה של כמה דורות של סלקציה והכלאה ושוב סלקציה והכלאה, עד לאחרון שהוא המובחר שבהם הנמכר למגדלים, הנקרא למשל LINE 55AA לזכר, LINE 44AA לנקבה, והם מגדלים אותם עד שהם ראויים להפרייה, ואז מזווגים אותם, והולד הוא עוף הפטם שאנחנו אוכלים.

והנה, המערערים בארץ ישראל וכמו כן בחו"ל, טוענים שלוקחים מתוך סוגי העופות עוף מזן אשר רגליו קצרים, ומכליאים בו, עד שכל צאצאיו נולדים עם רגליים קצרים, וכן עוף שכרבולת שלו קטנה, וכן עם בלוטות שטבעם להתפטם ולהתגדל מהר מאד, וכל כיוצא בזה, וכיון שאין השגחה על מעשיהם מי יערב לנו שאינם מכליאים ע"י עופות טמאים שיש להם יתרונות אלו. וכל המעיין בספריהם של אגודות מגדלי המינים, מלאים מעצות איך להכליא מין במינו בלי להפסיד צורת הולד מין הנרצה, והבוך אגודת הקורניש, מבאר באריכות איך לעשות הכלאות אלו.

ואף אמנם שאין אנו רואים כל שינוי בצורת הנולד וכולם יעידו על העוף שהוא אותו עוף פטם שהכרנו בו מאז ומתמיד בלי מערער. נכון שלפני **הרבה** שנים היה לרובם **רגליים יותר גבוהים** אמנם ודאי שהיה גם ביניהם כאלו שהיה להם רגליים קצרים ואף אחד לא היה מתפלא לראות תרנגול שרגליו קצרים. וכן נכון שרובם **כרבולותיהם** היו

גדולים, מ"מ ודאי שמיעוטם היו כרבולותיהם קצרים, רובם היה להם **נוצות מרובים** משל היום מ"מ גם מהם היו כאלו שהיה להם נוצות כמו של היום. ובכן ברור שאנו מכירים העוף משנה לשנה שהוא אותו עוף, אף שכיום הצליחו להגדילם שכולם יהיו עם פרטים אלו של המיעוט. מ"מ משום הא עדיין אין לנו כל סיבה לחשוש מצד צורתו ותוארו שמתערב בהם מינים אחרים כלל.

וכמו כן **זה העיקר** שהצליחו שיהיו בטבע בעלי בשר [או ע"י זריקות או חומרי עידוד במאכל] ומתרבה בשרם ומתפטמים מהר מאד, עד שהעוף שלקח לו כמה חדשים להגיע לגודל - והעיקר למשקל - הראוי לשיווק בשרו, הרי עתה **מתפסם תוך כמה שבועות**. ובהיות שאנו מסתכלים על העוף המובא לשחיטה כעוף המבוגר, למעשה לפנינו תרגול ס"ה בן כמה שבועות, שרגליו קצרים **כי עדיין לא התגדלו**, וכן כרבולתו קטנה **כי עדיין לא התבגר**, ונוצותיו מועטות **כי עדיין לא צמחו**, וכל תרגול בגיל הזה הוא קצר קומה ועם כרבולת קטנה ובלי הרבה נוצות, וגם זו הסיבה **שבשרו רך ונעים לאכילה** כמו שבשר עגל רך מבשר השור המבוגר.

וממילא כל הטענות שהתרגול של היום הם משונים מהתרגול הידוע לנו במסורת משום שודאי מכליאים אותם בסוגים אחרים כדי לשנות אותם לקבל רגלים קצרים [שאינו נאכל היום] וכרבולת קצרה [כי אינה נאכל] ובלי נוצות [כי אינו נאכל ואין בו כהיום שימוש], **כל הפלפולים האלו אינן אלא חיפוש ערעורים בלבד, שמתוך חשיבה קלה מאד ברור שאינה ערעור כלל**.¹³

ומ"מ המערערים טוענים שאין ספק שנעשים הכלאות כל הזמן בעופות פטם, ואין ספק שכך הוא שהרי זה הוא מקצועם. ואם כן מי ערב לנו שאין מערבים בהם עופות ממינים שונים, **ועל זה בודאי יש לדון**.

ובאמת, שראשית היה עלינו לדעת **האם יש חוק האוסר הכלאות מין במין או לא**. אלא מכיון שאף אחד משני הצדדים עדיין לא הציג מסמך מוסמך בזה, בינתיים נדון עד היכן שידינו מגעת מצד הסברא.

אין ספק שעצם הדבר אינו נגד החוק, שהרי אין מחלוקת שהעוף הפטם הוא הכלאה של הקורניש והרוק והוא חוקי.

ואמנם יתכן שיהיה חוק האוסר להכליא בתוך זן מסוים זן אחר, ולמכור אותה כזן המסוים מבלי לדווח על זה ללקוח. ומסתבר שיש כזה חוק, אמנם גם מסתבר שאם אין ההכלאה משמעותית כגון שהוא אחד מתוך עשר הכלאות או מתוך עשרים ואין כל היכר בתוצאה הסופית, כי הוא נראה כזן המקורי, אינו חייב לדווח. וכן הוא בכל דיווח בשאר מוצרי מזון, שאם הוא באחוזים קטנים מאוד פטור מלדווח, חוץ מדברים שעלולים להיות בהם אלרגיה וכדו', שחייבים לדווח על זה.

¹³ עוד טוענים, שאם משאירים העוף חי קצת יותר מחודשיים נשברים רגליו, וגם מזה אדרבה הוא הוכחה ברורה שלא נעשה בו הכלאה כזו, כי אילו היו תופעות אלו מצד הכלאה, הרי אלו העופות שרגלם קצרה בטבעם בנויים בחוזק לקבל גופם, ואם תאמר גופם קטנה ורזה א"כ יגרום לנולד מהם להיות קצר קומה ורזה היפך תועלתם, ומזה מוכח שכל אלו התוצאות הם מדבר אחד ויחיד שהם הביאו את העוף להתפסם מהרה ועד שכאשר מוסיף להתפסם אין ביכולת של רגליו הצעירים לקבל הכובד ונשבר.

מיהו יש להניח שיש על כל סוג עוף שירצו להכליא צורך לאישור מטעם משרד הבריאות ו/או החקלאות, וכל הכלאה כזו ידרוש אישור בנפרד, שאין בזה ההכלאה חשש לבריאות וכדו', ובודאי כל עוף יצטרך בדיקה ואישור בפני עצמו, ואע"פ שלעניינינו אין רווח מזה, כי הם 5 ככבר ידאגו לקבל האישור, מ"מ אם אישורים אלו פתוחים לציבור יתכן שנוכל לשלוף משם מידע חשוב, ומי שידו מגעת להביא ידיעה משם מוזמן לעשות זאת, וזאת לענ"ד החיוב הראשוני על ועדי הכשרות לברר.

ועתה נדון עם המקצת ידע שיש לנו [שהוא עדיין כעוור באפילה], על גופו של ענין עד כמה הוא החשש של הכלאות.

Andalusian

Leonard Barber is believed to have been the first importer of chickens from the Andalusia region of Spain in 1846-7, but these had an assortment of plumage colours. The standard Blue Andalusian, with its characteristic sharp lacing, was developed in England. The two leading breeders in the 1850s who started this process were John Taylor, of Shepherd's Bush, London, and Mr Coles of Fareham, Hampshire. It took several decades of selective breeding by a succession of fanciers before birds with the perfect colour and lacing depicted by Victorian artists became a reality. Andalusian bantams first appeared in the 1880s.

א. לפי בוך קורניש קלאב מ1922, וכן "בתרגומי אנגליה קלאב" בכיתוב של תרגומי Andalusian, נכתב שכדי להכליא מין במין ולייצר שינוי חדש בנולד ואח"כ להחזירו למבנה השורשית שלו הוא ענין של מינימום 20 ועד כ30 שנה¹⁴.

ב. ברור שא"א לערב מין במין רחוק ממנו, וצריך שיהיו הזכר והנקבה מתאימים אחד לחברו

In calculating the result to be expected from a particular cross it is necessary to consider, not the number of similar characters which the parents possess, but the number in which they differ. There are, perhaps, a hundred factors common to both parents to one in which they are observed to differ, but a factor or characteristic only reveals itself by its disappearance or alteration in the individual offspring.

Breeders of any experience realize that birds which look alike often do not breed alike. And it is just this phase of breeding Cornish which makes it difficult. It is essential, therefore, that birds which look or seem alike be distinguished from those which breed alike or breed true.

ככל האפשר ורק בענין שרוצה להרוויח משונה הוא ממנה, ולכן כדי לזווג מין במין צריך לדעת [או לנחש] מה הוא היחוס של כל מין, ובזה מתעסק הרבה הבוך הנ"ל לסווג את אבות הזנים לפי התיאוריות שלו ולהביא את הזן הכי קרוב אליו. יש

כמאה פריטים¹⁵ שיש צורך שיהיו דומים (ראה כיתוב כאן מעמ' 49 בבוך).

אם הדבר נכון שהחברות מתעסקים בהכלאות כאלו אין ספק שנרשם אצלם פרטי המינים ומה שעשו כדי שיוכלו לפי"ז לדעת עם מי יכולים להמשיך להכליא בלי הפרעות.

Difficult to "Fix" the Type—Sometimes a breeder believes he has exhausted the possibility of greater perfection in his strain and desires to infuse new blood. If he buys a cock bird of whose genealogy he knows little, he may spoil all his previous efforts to build up his strain, by increasing the number of dominant characters. This makes it difficult to "fix" the type.

וראה עמ' 49 שכתב אם יכליא עם זן חדש ואינו מבין היטב את יחוסו שמזדווג היטב יכול להפסיד כל מה שכבר טופח, וכל מה שיש יותר הבדלים ביניהם מתקשה האפשרות ליציבות הזן.

¹⁴ ראה מה שכתב בעמ' 42 שרק לשנות הצבע יקח עשרים שנה ויותר, ובעמ' 49 שע"י הכלאה בטוחה שמשמש רק במשפחה הישירה של הנכלאים אם ימשיכו בזה, אז בין עשר לשלושים שנה יתייצב הזן, ובעמ' 52 בהכלאה של סלקציה תוך אותו מין אחרי עשר שנים יתכן שיהיה יציב ואינו כדאי להכליא מביצי עוף לפני לפחות שנה שנתיים, ויש תוצאות טובות ממתבגרים ואפילו בני 11 שנה, ובעמוד 55 שאין לעשות סלקציות לפני כשנתיים כי עדיין א"א לקבוע במה הוא חזק ובמה הוא חלש.

¹⁵ כגון אי שלא להפסיד צבעו, הבי צורתו, הגי חוזקו, הדי ריבוי בשרו, ההי מהירות פיטומו, הוי צורת כרבותו, הוי צורת נוצותיו ומיקומם, ושלא יפריע לפריות שלו ולבריאות שלו, ואני אסיים כאן כי אינני די לביוולוגיה לפרט כל הדברים שצריכים להזהר מהם, והמה כמאה ועוד כפי שמעיד הבוך המתמחה בזה [ראה ציטוט מצולם], וצריך לקחת בכל הכלאה והכלאה את הנכון מהם שכל ענייניו עומדים לזה.

ג. הכלאות ממיינים אחרים מסכנת ההצלחה כי א"א לדעת במה הם כן שונים ויפריע לחזור בסופו ההכלאה לזן הרצוי. הבלתי רצוי הנקרא אצלם ALBINO יכול לחזור ולהופיע פתאום בצאצאיהם ולהפריע גם בהפרייה, וגם בעוד הרבה עניינים.

ד. במכתב מדרי' קולין באקסטער - ג'וני'ס הזכיר שבערך ב¹⁶1990 הצליח חברה בשם קוב-וונטריס, להיכנס לשוק ע"י שהכליא ברוק מזן הקורניש, כוונתו לידוע לכולנו, כי ההכלאה החדשה משתמשים בו היום הוא קורניש עם רוק. באופן שמאז ההכלאות הם לשיפור מעלת הקורניש במעלותיו כזכר הראוי להכלאה עם הרוק, ומעלת הרוק במעלותיו כנקבה הראויה להכלאה עם הקורניש. ועל זה נוצרו שני LINE מיוחדים לזה ולזה, וכמו שכתב הוא עצמו בפירוט במכתבו השני היותר מפורט.

Line Breeding or Inbreeding—The Mendelian theory of heredity has proved of the utmost value in all branches of the live-stock industry. When applied to so-called inbreeding or line-breeding, the results are remarkable, in every way.

This method of breeding has been practiced for many years with horses, cattle, sheep and swine as well as with poultry. The results are highly successful when the proper methods are pursued, but utterly disastrous otherwise.

Inbreeding is the mating of two closely related individuals. Where haphazard methods are followed and individuals are mated

ה. המושג LINE BREEDING פירושו, להכליא בתוך המשפחה בהיותם הכי קרובים לרוב רובם של הפריטים והוא השיטה הכי מוצלחת בהכלאה, שיטה זו הוכיח עצמו בכל מגזר החי במשך הרבה שנים, אף שגם הוא מסוכן אם אינו נזהר להוציא את החלשים שנוצרו מצד היותם קרובים. (שם עמ' 49).

ו. אשר על כן מכיון שהחברות האלו משתמשים עם המושג 'LINE', שבענף זן פירושו הכלאה משפחתית כנ"ל, יש להניח שהם מתעסקים בהכלאה משפחתית, ואם יאמרו החברות שכל עסק ההכלאות של היום אינם אלא באותה מין, בכל מיני סלקציות, יהיה הדבר מקובל עלי בלי לחשוש שהם מעלימים מאתנו, כי זה גם המסתבר, כי הוא ההכלאה הכי בטוחה ונקרא כנ"ל LINE BREEDING וכפי שהם מגדירים עצמם בפשטות לשון הגדרתה אצלם.

ז. גם במכתב מדרי' קולין באקסטער - ג'וני'ס, [המכתב מופיע בלי מכתביה ואינני יודע מה דרגתו ובאיזה תחום הוא עוסק] שהוצג מצד המערערים שבא לברר להם, האם יש אפשרות לדעת יחוס העופות ובפרט האם שלה. לא הזכיר שיש לו כל ידיעה שעכשיו מערבים בהכלאה מינים זרים, ועיקר חששותיו הם מהעבר שהם כבטוחים אצלו, ולענין חשש זה כבר ביארנו שהוא הכל מבוסס על כזבים של המדענים.

ז. מה שמוזכר במכתבו שבין 1960 ל80 התעסקו הרבה חברות בהכלאה, והם העבירו את התוצאות מאחד לשני כדי להגיע לתוצאות יותר טובות, [אבל אח"כ נפסק ענין זה, ומי שהצליח לשרוד במשך הפסיק להעביר את ממצאיו לאחרים]. וחושש שיש בהרכבות של היום מאלו ההרכבות שנעשו אז כהמשך מטיפוח ההוא. הנה לענ"ד חשש זה גם הוא בנוי על התיאוריה שלו שאפשר להעמיד זן קיים תוך כמה שנים, ואמנם כפי אשר הוכחנו כל הכלאות הנעשים אינם מחזיקים מעמד אלא כאשר ממשיכים להשתמש עם אותו שיטת

¹⁶ ראוי לציין שלדברי הרב לנדא שליט"א במכתבו הרכבת קורניש עם רוק קיים כבר משנות התשי"י.

טיפוח, וכאשר נכנס ענין הכלאת זן קורניש ורוק, להכלאה הסופית יש להניח שהכנת הקורניש והרוק להכלאה זו יהיה שונה לגמרי משיטות הטיפוח הקודמת, שהיתה לטיפוח מעלת הרוק לעצמו בכל העניינים הן בזכר הן בנקבה. ובשיטה החדשה הטיפוח הוא לשפר מעלת הזכר מזן הקורניש, ומעלת הנקבה מזן הרוק, והוא סלקציה שונה לגמרי. ובכן אין סיבה לחשוש שיש בה LINE של הקורניש או של הרוק, ממכלאות קודמיו.

עוד נראה שמאחר שהיום ענין הגנטיקה מתקדם ובוודאי בלי ספק שגם הם מתעסקים בזה, ובגדול, וכולם יודעים שבסופו של דבר ישתמשו בזה בקרוב, וא"כ לכאורה אין להם ענין גדול להמציא דברים חדשים ע"י הכלאות שלוקח שנים ובסופו של דבר ע"י קצת גנטיקה יגיעו לדברים יותר מועילים, ונמצא שכל עבודתם בשנים אלו לחינם. אשר על כן לענ"ד אין בשנים האחרונות חשש גדול להכלאות משונות ומסוכנות אלו של ערבוב זן בזן.

לסיום:

לפי כל הנ"ל נראה שחשש הכלאות עם זנים משונים נראה לי כעת שהם קלושים ביותר, ואם עכ"פ מעידים גדולי ועדי הכשרות שהם יודעים שאין כאלו הכלאות יש להניח בהחלט שבאמת אין כל חשש לזה.

ואעפ"כ אין ספק שהחויב הוא שיהיה פיקוח, ואסור להשאיר דברים בלי לדעת בוודאות מה נעשה ולסמוך על הוכחות וסברות.

ואין ספק שהציבור רוצה ותובע, מועדי הכשרות שבכל אתר ואתר, לעשות ככל שבידם שיהיה בהשגחה שלמה, ולא לקחת עוף בלי לדעת בודאי את מוצא העופות המגיע לציבור החרדי בלי חשש ופקפוק, ולא להשאיר הדבר בהפקרות ח"ו.

המצב כהיום שאנו אוכלים כל המוצרים עם הכשרים הכי טובים ב"ה, **הבד"ץ של העדה החרדית, והרב לנדא וכדומה,** והעופות שלנו, שהוא הכי חשוב לאכלו בהכשר חרדי ויסודי ונאמן, למעשה אנו אוכלים אותם בהכשר של ה'UO', וגם זה בערבון מוגבל.

וכאשר יהיה השגחה נוכל להזהר שלא יעשו במאכל שלנו שינויים בגנטיקה הארורה, המשנה טבעו של עולם שברא הקב"ה בשלימותה, ולעולמים¹⁷, ולא נצטרך היתרים מהיתרים שונים אשר לא שערו אבותינו, ואם נזכה לזה, יהיה זו הזכות הגדול מאד שיצא מכל הפולמוס הזה.

¹⁷ והנה בכל כתבי הראשונים בענין השגחת הבורא ב"ה כולם כאחד דעתם שיש השגחה מיוחדת מהבורא לכללות המין של כל בריה ובריה שברא הקב"ה. והוא מיסודי האמונה בהשגחתו שלא ברא שום דבר בכדי, ויש בכל מין סוד גדול במעשה בראשית, וכל המשנה מעשה בראשית ומתערב במעשה ידיו של הקב"ה בבחינת כי השחית כל בשר לעשות ערוב בצבאותיו ב"ה, הרי מביא קטרוג עד למבול רח"ל. ובכן לא אכנס בחלק ההלכתי של נושא זה האם מותר או אסור, ועכ"פ מצד האמונה השלימה ברור שעל כלל ישראל להבדל ממעשיהם כרחוק מזרח למערב ולגנות מעשיהם ולא יהיה לנו שום שיתוף פעולה במעשיהם הארורים. וכבר האריך בזה גאון תפארת הדור הגאון ר"ש וואזנר זצ"ל בתשובותיו, מה עוד שהדבר מביא מכשולות שונות וד"ל. - גלית צעקת לבי, הלואי שיגיע לאזניים השומעים.

על המדפים קונטרס פולמוס העופות מהמייל עליו לשלוח 20 ₪
לכתובות שבשער או לחשבון 321222 - 185 - 52